

O – Návrh řešení zelené infrastruktury v dalších nástrojích územního plánování a v souvisejících oblastech

Konečný uživatel výsledků: **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR**
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

Název projektu: Vymezování zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území

Číslo projektu: TITBMMR805

Řešitel projektu: Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno

Doba řešení: 1. 6. 2019 – 28. 2. 2021

Důvěrnost a dostupnost: veřejně přístupný

Informace o autorském týmu:

Odpovědný řešitel: doc. ing. Petr Kučera, Ph.D. (MENDELU)

Mendelova univerzita v Brně: Doc. ing. Dr. Alena Salašová, Doc. ing. Pavel Šimek, Ph.D., Ing. Daniel Matějka, Ph.D., Ing. Jozef Sedláček, Ph.D., Ing. Lukáš Štefl, Ph.D., Ing. Darek Lacina, Ing. Katarína Pavlačková

Výzkumný ústav Sylva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.: Mgr. Jakub Houška, Ph.D., Ing. Marek Havlíček, Ph.D., Mgr. Hana Skokanová, Ph.D., Ing. Martin Weber, Ing. Eva Sojková, RNDr. PhDr. Markéta Šantrůčková, Ph.D.

LÖW & spol. s.r.o.: Doc. Ing. arch. Jiří Löw, ing. Eliška Zimová, Mgr. Tomáš Dohnal

Ateliér Fontes s.r.o.: ing. Tomáš Havlíček

Další informace o projektu:

Cíle projektu, další výsledky:

Výsledek 1: O - Definice zelené infrastruktury a analýza jejího obsahu ve vazbě na poskytování ekosystémových funkcí a služeb.

Výsledek 2: N_{met} - Metodika vymezení zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu.

Výsledek 3: O - Návrh řešení zelené infrastruktury v dalších nástrojích územního plánování a v souvisejících oblastech.

OBSAH

Dílčí kvartální výstup VÝSLEDKU 3

Část I

ANALÝZA ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH PODKLADŮ

Zadání kvartálního výstupu **Analýza konkrétních příkladů a možností z praxe - zpracování zelené infrastruktury do územně plánovacích podkladů.**

Kvartálním výstupem je rešerše zahrnující ke každému analyzovanému dokumentu kartu dokumentu s popisem konkrétních zjištěných zpracovaných součástí zelené infrastruktury a způsobu jejich zpracování (např. do které kapitoly textové části/do kterého výkresu grafické části apod.)

Přehled analyzovaných dokumentů:

- [12] Územně analytické podklady ORP Břeclav
- [13] Územně analytické podklady ORP Zlín
- [14] Územně analytické podklady Karlovarského kraje
- [15] Územní studie veřejných prostranství Svitavy
- [16] Územní studie veřejných prostranství Klatovy
- [17] Územní studie systému zeleně Tišnov
- [18] Územní studie systému zeleně Hvozdná
- [19] Územní studie krajiny Znojmo
- [20] Územní studie krajiny Kladno
- [21] Územní studie krajiny Votice

Předmětem analýzy jsou poznatky, jak se ve vybraných příkladech územně plánovacích podkladů vymezují a regulují prvky zelené infrastruktury s cílem zajistit poskytování rozličných ekosystémových služeb. Jednotlivé složky a prvky zelené infrastruktury jsou definovány především podle převládajícího způsobu využívání území.

Analýza se zaměřuje na způsoby regulace strukturálních i funkčních vlastností skladebných prvků zelené infrastruktury tak, jak jsou v její definici vymezeny (skladebné prvky nosné a podpůrné).

Části I (analýze územně plánovacích podkladů) **předchází:**

Kvartální výstup VÝSLEDKU 2 – Analýza územně plánovací dokumentace

ÚPN Olomouc, ÚPN Šardice, ÚPN Manětín, ÚPN Písek, ÚPN Třeboň, ZÚR Jihočeského kraje, ZÚR Jihomoravského kraje, ZÚR Moravskoslezského kraje, RP Olomouc, Pražská východ; RP Dobřichovice, RP Znojmo, Malá Louka.

Redakční poznámka: *Přímé citace z analyzovaných dokumentací jsou vyjádřeny kurzívou.*

Autor analýzy: Jozef Sedláček (MENDELU)

27. 04. 2020

Základní informace	12. Úplná aktualizace územně analytických podkladů ORP Břeclav 2016
Zhotovitel	Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o. Příkop 834/8, 615 00 Brno-střed-Zábrdovice
Autorský kolektiv	Ing. arch. Vanda Ciznerová Ing. arch. Aleš Stuchlík Ing. Pavel Veselý Mgr. Martin Novotný Bc. Lucie Burýšková
Rok zpracování	2016
Datum	listopad 2016
Objednatel – pořizovatel	MěÚ Břeclav, odbor rozvoje a správy, oddělení úřad územního plánování v zastoupení Jaroslav Polach, MěÚ Břeclav
Odkaz na WEB	https://breclav.eu/folder/2295

SO ORP Břeclav leží v Jihomoravském kraji, jihozápadní část území sousedí s Rakouskem a jihovýchodní část se Slovenskem. SO ORP Břeclav má rozlohu 438,88 km² a je tvořen 18 obcemi. Z hlediska geomorfologie je SO je částí Dolnomoravského úvalu a krajina je charakteristická rovinným, nivním reliéfem řek Dyje a Morava. Významná část nivy je aktivním záplavovým územím využívaná jako lesy, orná půda, trvalé travní porosty. Starší říční terasy mimo aktivní zónu, jsou téměř výlučně intenzivně obhospodařovány jak orná půda. V některých obcích (např. Velké Bílovice, Valtice) mají výrazné zastoupení vinice.

Struktura dokumentu

Textová část je členěna do tří hlavních částí:

- Podklady pro zpracování rozboru udržitelného rozvoje území
- Rozbor udržitelného rozvoje území
- Karty obcí, Okruhy problémů k řešení.

Část A a B shrnuje jednotlivé jevy do tematických kapitol. Část C obsahuje výčet jednotlivých jevů v obcích a okruhy problémů k řešení pro jednotlivé obce. Grafickou část UAP tvoří Výkres hodnot, Výkres limitů, Výkres záměrů na provedení změn v území a Výkres problémů.

Část A

Nosné prvky zelené infrastruktury jsou vymezeny v části A v tematické kapitole **3.4 Ochrana přírody a krajiny**. Tato tematická část obsahuje jevy č. 21-36 dle vyhlášky č. 500/2006 Sb. včetně jejich výčtu v SO ORP Břeclav, rozlohy a kartogramu.

- 21 územní systém ekologické stability
- 22 významný prvek registrovaný (zrušen, nahrazen 23a)
- 23 významný prvek ze zákona (zrušen, nahrazen 23a)
- 23a významné krajinné prvky

- 24 přechodně chráněné plochy
- 25 národní parky (zrušen, nahrazen 25a)
- 25a velkoplošná zvláště chráněná území, jejich zóny a ochranná pásma a klidové zóny národních parků
- 26 chráněné krajinné oblasti (zrušen, nahrazen 25a)
- 27 národní přírodní rezervace vč. ochranného pásma (zrušen, nahrazen 27a)
- 27a maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma
- 28 přírodní rezervace vč. ochranného pásma (zrušen, nahrazen 27a)
- 29 národní přírodní památka vč. ochranného pásma (zrušen, nahrazen 27a)
- 30 přírodní parky
- 31 přírodní památka vč. ochranného pásma (zrušen, nahrazen 27a)
- 32 památné stromy a informace o jejich ochranném pásmu
- 33 biosférické rezervace UNESCO, geoparky UNESCO, národní geoparky
- 34 NATURA 2000 - evropsky významné lokality
- 35 NATURA 2000 - ptačí oblasti
- 35a smluvně chráněná území
- 36 lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem
- 36a mokřady dle Ramsarské úmluvy

Dále jsou vymezeny v tematické části **3. 2 Vodní režim** a to jevy č. 44, 47, 48, 50, 51, 52 včetně jejich výčtu v SO ORP Břeclav, rozlohy a kartogramu.

- 44 vodní zdroje pro zásobování pitnou vodou a jejich ochranná pásma
- 47 vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma
- 48 vodní nádrž (zrušen – nahrazen 48a)
- 48a území chráněná pro akumulaci povrchových vod
- 50 záplavové území (zrušen, nahrazen 50a)
- 50a záplavová území včetně aktivních zón
- 51 aktivní zóna záplavového území (zrušen, nahrazen 52a)
- 52 území určené rozlivům povodní (zrušen, nahrazen 52a)
- 52a kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem
- 54 objekt/zařízení protipovodňové ochrany (zrušen, nahrazen 54a)
- 54a stavby, objekty a zařízení na ochranu před povodněmi a území určená k řízeným rozlivům povodní

Podpůrné prvky zelené infrastruktury jsou vymezeny v tematické části **3.5 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa** a to jevy č. 37 a 38. dle vyhlášky č. 500/2006 Sb. včetně jejich výčtu v SO ORP Břeclav, rozlohy a kartogramu.

- 37 lesy ochranné (zrušen, nahrazen 37a)
- 37a lesy, jejich kategorizace a vzdálenost 50 m od okraje lesa
- 38 lesy zvláštního určení (zrušen, nahrazen 37a)
- 43 Investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti

Dále jsou vymezeny v tematické části **3.6 Veřejná doprava a technická infrastruktura** a to jevem č. 106

- 106 cyklotrasa, cyklostezka, hippostežka, turistická stezka

Kapitola **4 Limity území** obsahuje tabelární výčet jevů přehledně podle obcí, ve kterých se vyskytují. Tato kapitola je ponechána bez dalšího komentáře.

V kapitole **5 Hodnoty území** resp. **5.2 Přírodní hodnoty** jsou uvedeny jevy č. 22 až 36.

V kapitole **6 Záměry provedení změn v území** obsahují tabelární výčet záměrů uspořádaný podle tematických kapitol. Kapitola **02- Vodní režim** soupis záměrů protipovodňových opatření a revitalizací vodních ploch, dále v tématu **04 - Ochrana a přírody krajiny** záměry vymezení skladebních prvků ÚSES. V tématu **05 - Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa** jmenují záměr v kategorii investice do půdy – revitalizace nivy.

Část C Karty obcí (18 obcí).

Část **Určení problémů k řešení v ÚPD**. Navazuje na kapitolu 5 určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci v části **B) Rozbor udržitelného rozvoje území**.

Vymezení problémů, které jsou vázané na prvky zelené infrastruktury či prvků podpůrné se vyskytují v těchto návrzích:

- *prověřit možnosti eliminace projevů větrné eroze v území* (u většiny obcí)
- *prověřit územní možnosti snížení výparu z půdy* (např. změnou druhu pozemku) *a prověřit územní podmínky zadržení vody v krajině* (cca polovina obcí ORP)
- *řešit ochranu lokálních údolnic před soustředěným odtokem* (vymezeno u 4 obcí)
- *prověřit územní podmínky pro vymezení cyklotrasy* (vymezeno u 4 obcí)
- *řešit opatření na eliminaci extravilánových vod v ÚPD prověřením možnosti umístěn záchytných příkopů po obvodu zastavěných částí sídel, poldrů, Bulhary* (vymezeno u 6 obcí)
- *vytvořit podmínky pro vymezení vhodných ploch pro rozvoj rekreační a turistické infrastruktury* (vymezeno u 3 obcí)

Vymezení záměrů, které jsou vázané na prvky zelené infrastruktury či prvků podpůrné se vyskytují v těchto návrzích:

- *biocentrum* (RBC, NRBC)
- *biokoridor* – (RBK, NRBK)
- *investice do půdy – Hluboký kout: revitalizace nivy* (obec Ladná)
- *zařízení protipovodňové ochrany* (několik obcí)
- *revitalizace vodní plochy*

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Část A je pouze výčtem zákonných limitů. Nevymezuje fyzické objekty zelené infrastruktury a pokud ano, tak je to dáno charakterem daného jevu (např. vodní zdroj, les zvláštního určení).

Část B Vyhodnocení podkladů

Tematická část **3.4 Ochrana přírody a krajiny** obsahuje pouze podkapitolu **3.4.1.1 Koeficient ekologické stability krajiny** (KES). Ten tvoří dle metodiky (Míchal 1985) poměr stabilních a nestabilních prvků v území; v dokumentu je vyhodnocen pro jednotlivé SO obcí. Není uveden zdroj prostorových dat, způsob třídění do jednotlivých kategorií ani grafické zobrazení stabilních a nestabilních prvků.

Část C karty obcí

Karty obcí obsahují v tabulce administrativní (katastr, sousedící katastry) využití území (rozloha lesní, zemědělské půdy), počet obyvatel a stav pilíře – výsledek analýzy v předchozích částí.

Obsahuje položkový **Seznam významných limitů na území obce**, jehož zdrojem je Výkres limitů. Dále obsahuje položkový seznam **Vymezené záměry na území obce**, který je přebrán z Výkresu záměrů a **Určení problémů k řešení v ÚPD**.

Z hlediska plánování a vymezení zelené infrastruktury jsou nejdůležitější posledně jmenované. Jedná se zejména na úpravu vodního režimu v území a ochranu vůči vodní erozi. Tyto návrhy předpokládají úpravy druhů pozemků, protierozní opatření (jak technického, tak organizačního charakteru) a revitalizaci niv vodních toků. U vymezení ploch pro zlepšení rekreační a turistické infrastruktury by bylo potřeba blíže specifikovat, zda se jedná o plochy zastavitelné, nebo plochy které je možné integrovat do stávajících nebo plánovaných prvků zelené infrastruktury. Za zmínku stojí zlepšení prostupnosti krajiny pro cyklisty.

Autor analýzy: Petr Kučera (MENDELU)

3. 05. 2020

13. ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY SO ORP Zlín

Rozbor udržitelného rozvoje území (RURU), aktualizace 2016 – 4. Úplná aktualizace

Autoři – provozovatelé: na www.juap-zk.cz. (GeoStoreV6)

Pořizovatel: Statutární město Zlín, náměstí Míru 12, 760 01 Zlín

OBSAH DOKUMENTACE ÚAP

- ✚ Úvod
- ✚ Vyhodnocení vyváženosti pilířů udržitelného rozvoje území
- ✚ Základní informace správního obvodu ORP Zlín
- ✚ Karty jednotlivých obcí

Rozbor udržitelného rozvoje území (RURÚ), jako výstup územně analytických podkladů pro správní obvod ORP Zlín, navazuje na RURÚ 2014.

Zveřejnění ÚAP, včetně RURÚ, probíhá způsobem umožňujícím dálkový přístup na www.juap-zk.cz.

Aktualizace ÚAP, včetně aktualizace RURÚ, byla pořizována ve smyslu § 28 stavebního zákona do 31.12.2016. Náležitosti obsahu ÚAP jsou stanoveny v prováděcím předpise stavebního zákona, tj. v § 4, vyhlášky č. 500/2006 Sb. v platném znění.

ÚČEL ÚAP - RURÚ

RURÚ slouží zejména pořizovatelům územně plánovacích dokumentací (ÚPD) pro kvalitní vypracování „zadání“ územního plánu, či jeho změny. Zpracování RURÚ proběhlo pomocí SWOT analýzy pro jednotlivé obce a pomocí multikriteriální gridové analýzy. Jedná se o matematickou analýzu s průmětem do šestiúhelníkové prostorové sítě (500 m). Pomocí bodového hodnocení vybraných (hodnocených) sad kritérií (indikátorů) probíhá vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek.

METODA ZPARCOVÁNÍ AKTUALIZACE ÚAP - RURÚ

Analýze SWOT jsou podrobeny pilíře udržitelného rozvoje území:

- ✚ environmentální (životní prostředí, **Z**)
- ✚ ekonomický (hospodářský, **H**)
- ✚ sociodemografický (soudržnost společenství obyvatel, **S**)

Silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby jsou posuzovány z deseti tematických celků:

- ✓ Horninové prostředí a geologie
- ✓ Vodní režim
- ✓ Hygiena životního prostředí
- ✓ Ochrany přírody a krajiny
- ✓ Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa
- ✓ Veřejná dopravní a technická infrastruktura
- ✓ Sociodemografické podmínky
- ✓ Bydlení
- ✓ Rekreace
- ✓ Hospodářské podmínky

Pro každou ze 30 obcí ve správním obvodu ORP Zlín jsou stanoveny hodnoty pilíře Z, H, S a ty jsou prostřednictvím určených vah porovnány prostřednictvím sad indikátorů. Pro řešení rozvoje zelené infrastruktury není podrobný popis analytické metody podstatný. Důležité je, že touto metodou lze identifikovat a diagnostikovat problémy, které pak mohou být řešeny prostřednictvím ZADÁNÍ územního plánu obcí. Problémy jsou klasifikovány ve dvou skupinách:

- ✚ tzv. tvrdé, to jsou střety limitů se záměry a hodnotami
- ✚ tzv. měkké, to jsou problémy v obcích, které jsou řešitelné územně plánovací dokumentací

Jako příklad použití zvolené metody a příklad pro vysvětlení významu ÚAP pro zelenou infrastrukturu bylo použito hodnocení obce Březůvky.

Z analyzovaných indikátorů jsou do této rešerše vybrány jen ty, které mají prokazatelný vztah k nosným nebo podpurným skladebným prvkům zelené infrastruktury.

Březůvky

1) Základní informace

Celková výměra obce - **797 ha**

Výměra zastavěného území – **67,85 ha**

Počet obyvatel – **679**

Územní plán Březůvky - nabytí účinnosti 28. 6. 2011

Tematické členění a vyhodnocení 10 oblastí

1. Horninové prostředí a geologie

Nerostné suroviny

Ložiska nerostů (ÚAP, jev č. 60) **NE**

Dobývací prostory (ÚAP, jev č. 57) **NE**

Vymezené plochy pro dobývací prostory (ZÚR, ÚAP jev č. 57 a 118) **NE**

Chráněná ložisková území (ÚAP, jev č. 58) **NE**

Geologická a technická rizika

Poddolovaná území (ÚAP, jev č. 61) **NE**

Sesuvná území (ÚAP, jev č. 62) **ANO**

2. Vodní režim

Ochrana vodních zdrojů

Ochranná pásma vodních zdrojů (ÚAP, jev č. 44) **NE**

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (ÚAP, jev č. 45) **NE**

Zařazení mezi zranitelné oblasti (ÚAP, jev č. 46) **NE**

Protipovodňová ochrana

Záplavové území Q100 na území obce (ÚAP, jev č. 50) **NE**

Aktivní zóny záplavového území (ÚAP, jev č. 51) **NE**

Území zvláštní povodně pod vodním dílem (ÚAP, jev č. 53) **NE**

Územní rezerva pro LAPV (ZÚR, ÚAP jev č. 48 a 118) **NE**

Zastavěné území v územní rezervě pro LAPV (ZÚR, ÚAP jev č. 1, 48 a 118) **NE**

Záměr výstavby suché vodní nádrže (ZÚR, ÚAP jev č. 54 a 118) **NE**

Záměr výstavby protipovodňové hráze (ZÚR, ÚAP jev č. 54 a 117) **NE**

4. Ochrana přírody, krajiny a památek

Ochrana přírody

Národní parky (ÚAP jev č. 25) **NE**

Chráněné krajinné oblasti (ÚAP jev č. 26) **NE**
Evropsky významné lokality NATURA 2000 (ÚAP jev č. 34) **ANO**
Ptačí oblasti NATURA 2000 (ÚAP jev č. 35) **NE**
Přírodní rezervace (ÚAP jev č. 27) **NE**
Přírodní památky (ÚAP jev č. 29, 31) **NE**
Přechodně chráněné plochy (ÚAP jev č. 24) **NE**
Památné stromy (ÚAP jev č. 32) **NE**
Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (ÚAP jev č. 36) **NE**

Územní systém ekologické stability

Nadregionální biocentra (ÚAP jev č. 21) **NE**
Nadregionální biokoridory (ÚAP jev č. 21) **ANO**
Regionální biocentra (ÚAP jev č. 21) **NE**
Regionální biokoridory (ÚAP jev č. 21) **NE**
Lokální biocentra (ÚAP jev č. 21) **ANO**
Lokální biokoridory (ÚAP jev č. 21) **ANO**

Ochrana krajiny

Přírodní parky (ÚAP jev č. 30) **NE**
Krajinné památkové zóny (ÚAP jev č. 7) **NE**
Významné krajinné prvky registrované (ÚAP jev č. 22) **NE**
5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

Bilance ploch podle ČSÚ

Celková výměra obce (ČSÚ 2013) **796,8 ha**
Zemědělská půda celkem (ČSÚ 2013) **366,7 ha**

Ekologická stabilita

Koeficient ekologické stability (ČSÚ 2013) **2,15**

7. Sociodemografické podmínky

Bilance obyvatel

Počet obyvatel 2013 (Územně analytické podklady ČSÚ) **683**
Předpokládaný počet obyvatel 2028 (prognóza, vstupní údaj kalkulačky URBANKA) **694**

Územní plán

Vydaný územní plán dle zákona č. 183/2006 Sb. **ANO**
Zastavitelné plochy pro bydlení (BI, SO) **11,62 ha**
Míra zastavěnosti zastavitelných ploch pro bydlení **Nezj.**
Zastavitelné plochy občanského vybavení, bez ploch sportu a rekreace **0,4 ha**
Míra zastavěnosti zastavitelných ploch pro občanské vybavení **Nezj.**

9. Rekreace a cestovní ruch

Významné vyhlídkové body (ÚAP jev č. 20) **ANO**
Cyklotrasy (ÚAP jev č. 106) **ANO**
Rekreační přístavy nebo přístaviště (ÚAP jev č. 104) **NE**
Lanovky (ÚAP jev č. 98) **NE**
Vymezený koridor pro lanovku (ZÚR, ÚAP jev č. 98, 117, 118) **NE**
Sjezdovky (ÚAP jev č. 3, 115) **NE**
Vymezená plocha pro sjezdovku (ÚAP jev č. 117, 118) **NE**
Vodní plochy vhodné ke koupání (vlastní šetření, obec) **NE**
Koupaliště nebo aquacentra (vlastní šetření, obec) **NE**

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Aktualizace ÚAP představuje velmi silný nástroj pro diagnostiku problémů v území ještě předtím, než se plně projeví a jejich řešení vyžaduje enormní finanční náklady a provází je environmentální škody. Tak jako pro všechny oblasti plánování, tak i pro zelenou infrastrukturu mohou přinášet cenné informace o území, které jsou pravidelně aktualizované, udržované ve vysokém stupni přesnosti a pravdivosti a jsou rychle k dispozici.

Grafickým vyjádřením územních a prostorových dat je:

- výkres hodnot,
- výkres limitů,
- výkres záměrů,
- problémový výkres.

V případě ÚAP ORP Zlín na serveru RURÚ www.juap-zk.cz nebyl nalezen problémový výkres. Seznam problémů za ORP pro řešení v územních plánech obsahuje samostatná příloha „r1xce13mh971-problemy.pdf“, která vykazuje 39 položek. Z nich se zelené infrastruktury mohou dotýkat tyto:

- rozsáhlá sesuvná území (možné opatření: stabilizace sesuvů vegetací)
- výskyt nadměrně sklonitých pozemků orné půdy (možné opatření: protierozní vegetační pásy, zatravnění, zalesnění)
- záplavové území (možné opatření: rozlivové louky s vegetací)
- nízká úroveň koeficientu ekologické stability (možné opatření: kompletace sítě skladebných prvků ÚSES))

Autor analýzy: Eliška Zimová (LÖW & spol. s.r.o.)

29. 04. 2020

Základní informace	14. Územně analytické podklady Karlovarského kraje 2017 4. úplná aktualizace
Zpracovatelský tým	Krajský úřad Karlovarského kraje , odbor regionálního rozvoje, oddělení územního plánování Ing.arch. Jaromír Musil, vedoucí odboru regionálního rozvoje Ing.arch. Jana Kaválková, vedoucí oddělení územního plánování Ing.arch. Jaroslav Jelínek, celková koordinace Ing. Jana Irovská, Bc. Petr Křenek, Mgr. Barbora Žemličková, Ing. Ivana Nykodýmová
Projednání v zastupitelstvu kraje	7. 9. 2017, usnesením č. ZK 421/09/17
Pořizovatel	Krajský úřad Karlovarského kraje , odbor regionálního rozvoje Závodní 353/88 360 06 Karlovy Vary

Rozsah území: 3 310,1 km²

Počet obyvatel k 31.12. 2016: 296 749 2015

Území kraje je rozděleno do sedmi správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP): Aš, Cheb, Karlovy Vary, Kraslice, Mariánské Lázně, Ostrov a Sokolov.

Obsah dálkově zpřístupněné dokumentace :

1. Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

- ✓ textová část
- ✓ grafická část
 - 1. Výkres hodnot území
 - 2. Výkres limitů využití území
 - 3. Výkres záměrů na provedení změn v území

2. Rozbor udržitelného rozvoje území

- ✓ textová část
- ✓ grafická část - 4. Problémový výkres

Náležitosti obsahu územně analytických podkladů stanoví vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č.500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v platném znění (dále jen „vyhláška 500“).

Podle § 4 odst.1 této vyhlášky územně analytické podklady obsahují tyto v části:

- ✚ podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území zahrnující zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limity využití území, zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území;
- ✚ rozbor udržitelného rozvoje území zahrnující (podtržené části rozboru se vztahují k zelené a modré infrastruktuře):

1. zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území s uvedením jeho silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb v tematickém členění zejména na horninové prostředí a geologii, vodní režim, hygienu životního prostředí, ochranu přírody a krajiny, zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa, veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu URÚ, sociodemografické podmínky, bydlení, rekreaci, hospodářské podmínky; závěrem těchto tematických zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území je vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území;
2. určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích zahrnující zejména urbanistické, dopravní a hygienické závady, vzájemné střety záměrů na provedení změn v území a střety těchto záměrů s limity využití území, ohrožení území například povodněmi a jinými rizikovými přírodními jevy.

Vybrané údaje využitelné z hlediska zelené infrastruktury

1. Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

Kapitola 3.4.2 Ekologie (str.49)

Koeficient ekologické stability je členěn na území ORP (tabulková forma) a v mapové formě (obr. 30) také na jednotlivá území obcí. Pro ÚPD jednotlivých obcí je vhodným srovnávacím nástrojem vývoje zelené infrastruktury v návrhu ÚPD.

2. Rozbor udržitelného rozvoje území

Kapitola 3.2 Vodní režim, B. Kvalitativní hodnocení SWOT analýzou (str.15)

Vybrané údaje, které kladou důraz na modrou infrastrukturu:

silné stránky

o *Vodárenské i víceúčelové vodní nádrže a rozsáhlé rybníční soustavy (zejména na Chebsku, Bochovsku, Ostrovsku, Tepelsku, v okolí Františkových a Mariánských Lázní)*

o *Velké množství mokřadů*

o *Možnosti transformace povodňových vln vodními nádržemi (horní tok Ohře, Teplá)*

o *Vysoká retenční schopnost krajiny*

slabé stránky

o *Velký rozsah odvodněné zemědělské půdy (v ORP Karlovy Vary a Cheb)*

o *Nízká kvalita povrchových vod*

příležitosti

o *Obnova vodních toků a realizace nových vodních ploch v souvislosti s rekultivací území po povrchové těžbě*

o *Revitalizace vodních toků (zejména necitlivě regulovaných částí)*

hrozby

o *Riziko extrémních jevů v souvislosti s klimatickými změnami (sucha a záplavy)*

o *Další poškození vodního režimu v krajině povrchovou těžbou surovin (Sokolovská a Chebská pánev)*

o *Redukce počtu mokřadů a jejich devastace*

Velmi dobře využitelný mapový podklad (obr. 4) Retenční schopnost krajiny znázorněná pro území jednotlivých obcí (viz mapové schéma).

Kapitola 3.4 Ochrana přírody a krajiny, B. Kvalitativní hodnocení SWOT analýzou (str.22)

Vybrané údaje, které kladou důraz na zelenou infrastrukturu:

✚ silné stránky

- o **Nadprůměrný a trvale vzrůstající koeficient ekologické stability (KES)**
- o **Příznivé podmínky pro zachování biodiverzity (rozmanitost geomorfologie, klimatu a hydrologie)**
- o **Výskyt mnoha zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin**

✚ slabé stránky

- o **Výskyt území s velmi nízkou ekologickou stabilitou krajiny (zejména v ORP Cheb a Sokolov)**
- o **Výskyt a šíření invazivních druhů rostlin**

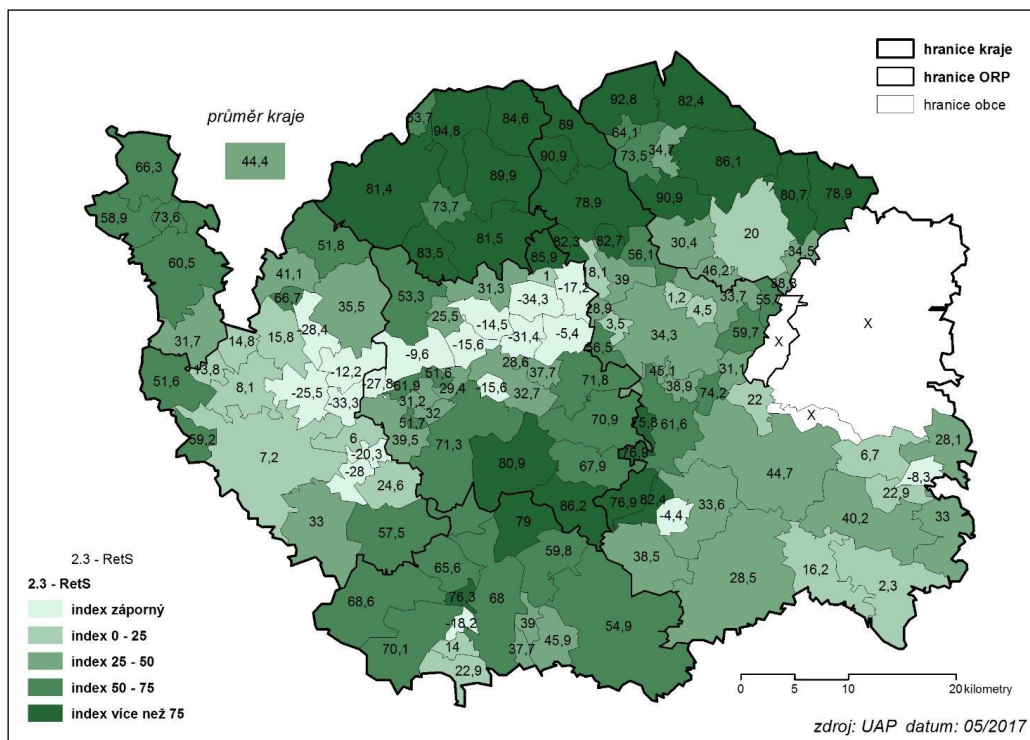
✚ příležitosti

- o **Realizace návrhových prvků ÚSES**
- o **Zvyšování podílu různorodých krajinných prvků prostřednictvím rekultivací území po povrchové těžbě (Sokolovsko, Karlovarsko)**
- o **Efektivní využívání nástrojů územního plánování k ochraně nezastavěného území (zejména v příměstských oblastech)**

✚ hrozby

- o **Dopady změn klimatu na přírodu a krajinu (změny vodního režimu)**

obr. 4 ÚAP: Retenční schopnost krajiny

Kapitola 4.4 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa, B. Kvalitativní hodnocení SWOT analýzou (str.25)

Vybrané údaje, které kladou důraz na zelenou infrastrukturu:

✚ silné stránky

- o **Vysoká lesnatost** (s výjimkou ORP Cheb)
- o **Vysoký podíl lesů zvláštního určení** (zejména v zázemí lázeňských měst)
- o **Pokles zornění ve prospěch trvalých travních porostů** (trend odpovídající klimatickým podmínkám kraje)

✚ slabé stránky

- o **Nevhodná druhová skladba lesů** (vysoký podíl jehličnanů)
- o **Vysoký podíl ostatních ploch** (těžba v ORP Sokolov, vojenský újezd v ORP Karlovy Vary)

✚ příležitosti

- o **Další rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství a lesnictví** (finanční podpora EU)
- o **Obnova přirozené skladby lesních porostů** (Krušné hory, rekultivované výsypky)

✚ hrozby

- o **Další úbytek zemědělské půdy způsobený nárůstem zastavěných a ostatních ploch**
- o **Dopady změn klimatu na lesní a zemědělské ekosystémy** (změny vegetačních období, srážkového režimu, průměrných teplot)

Kapitola 5. Určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci (ÚPD) (str. 62)

5.1. Všeobecné problémy

5.1.1. Problémy vyplývající z výsledků SWOT analýz

Pro ÚPD jsou určeny problémy k řešení jednak v ZÚR kraje a v ÚP obci, vybrané problémy z hlediska modrozelené infrastruktury:

✓ 2. Vodní režim

d) Obnova sítí vodních toků při revitalizaci krajiny po povrchové těžbě (ZÚR, ÚP).

e) Zvyšování vsaku a zpomalování odtoku dešťových vod (ÚP).

f) Revitalizování regulovaných částí vodních toků (ÚP).

✓ 4. Ochrana přírody a krajiny

a) Rozšiřování ekologicky stabilních ploch (ÚP).

b) Využívání částí ploch rekultivovaných po povrchové těžbě k obnově přírodních a krajinných hodnot (ZÚR, ÚP).

c) Zpřesnění vymezení návrhových částí regionálního ÚSES (ÚP).

Tabulka 7.2.ÚAP: Vyhodnocení obcí dle indikátorů pro pilíř Příznivé životní prostředí (str.77)

Pilíř URU		Vyhodnocení pilíře celkem		1.1 TezS		2.2 VodV		2.3 RetS		3.5 HluD		3.6 ZneB		3.7 RizU		4.8 PriK		4.9 KES		4.10 UrbU		
PŽP	PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	stupeň	celkem bodů	indikátor	Těžba a ochrana surovin	Vodohospodářský význam území	Retenční schopnost krajiny	Hluk z dopravy	Bodové zdroje znečištění	Rizikové vodní útvary	Ochrana přírody a krajiny	Ekologická stabilita	Urbanizované území									
kód obce	obec			dílčí hodnocení	hodnota (%)	body	hodnota (index)	body	hodnota (index)	body	hodnota (%)	body	hodnota (index)	body	hodnota (index)	body	hodnota (index)	body	hodnota (%)	body	hodnota (%)	body
		2	9 až 24		<5	2	<25	-2	<0	-2	<10	2	<5	2	<30	2	<5	-2	<0,8	-2	<5	2
		1	0 až 8		<15	1	<95	-1	<25	-1	<15	1	<20	1	<80	1	<25	-1	<1,6	-1	<10	1
		-1	-8 až -1		<30	0	<115	0	<50	0	<20	0	<40	0	<100	0	<50	0	<2,9	0	<15	0
		-2	-24 až -9		<50	-1	<200	1	<75	1	<30	-1	<70	-1	<150	-1	<100	1	<6,2	1	<30	-1
					>=50	-2	>=200	2	>=75	2	>=30	-2	>=70	-2	>=150	-2	>=100	2	>=6,2	2	>=30	-2
	celkem kraj	1	6		7,9	1	109,2	0	44,4	0	13,9	1	16,7	1	120,8	-1	71,3	1	2,02	0	16,9	-1
	ORP Aš																					
554499	Aš	2	10		0,0	2	90,9	-1	60,5	1	15,6	0	36,6	0	74,7	1	74,5	1	2,95	1	13,3	0
554545	Hazlov	1	5		0,5	2	202,9	2	31,7	0	17,2	0	35,5	0	99,8	0	58,1	1	1,31	-1	12,0	0
554553	Hranice	1	8		0,0	2	7,0	-2	66,3	1	13,2	1	29,3	0	64,5	1	64,5	1	7,03	2	9,2	1
538795	Krásná	1	8		0,0	2	18,4	-2	58,9	1	12,4	1	12,8	1	34,0	1	80,6	1	2,11	0	8,0	1
538817	Podhradí	1	7		0,0	2	39,9	-1	73,6	1	9,0	2	2,0	2	100,0	-1	35,3	0	5,24	1	9,7	1

Tato tabulka je pro využití zelenomodré infrastruktury v ÚPD velmi významná. Podle jednotlivých okruhů v pilíři „Příznivé životní prostředí“ lze identifikovat pro území jednotlivých obcí v ORP potřeby ve vztahu k modrozelené infrastruktuře, např. ve zvyšování ekologické stability, posílení retenční schopnosti krajiny apod. Uveden je příklad pro ORP Aš a obce v tomto území.

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

ÚAP Karlovarského kraje jsou zpracovány v obecnější poloze, což vzhledem k rozsahu území je samozřejmé. Přesto však existuje vodítko k rozvoji zelenomodré infrastruktury i pro jednotlivé samosprávné obce v rámci dokumentací územního plánování. Určení problémů k řešení ze SWOT analýz jsou pro podporu zelené a modré infrastruktury základem, která je rozpracovaná podrobněji v ÚAP jednotlivých ORP daného kraje.

Autor analýzy: Lukáš Štefl (MENDELU)

28. 04. 2020

15. ÚZEMNÍ STUDIE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ MĚSTA SVITAVY

Pořizovatel dokumentace:	Městský úřad Svitavy
Zadání:	Městský úřad Svitavy
Zhotovitel:	Ing. Pavel Šimek – FLORART, projekční a poradenská kancelář pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Rybářská 401, 688 01 Uherský Brod
Kolektiv autorů:	Ateliér Ing. arch. Roman Svojanovský a kol., Ekologická dílna Brno: Doc. Ing. Petr Kučera, Ph.D. a kol., Ing. Pavel Šimek – FLORART: Doc. Ing. Pavel Šimek, Ph.D. a kol.
Schválení pořizovatelem:	28. 6. 2018

(1) Cíl a účel územní studie

(1) Předmětem studie jsou vybraná veřejná prostranství ve městě Svitavy.

(2) „V územní studii bude stanoven systém veřejných prostranství, jejich poloha, rozměry, význam, charakter a jejich provozní, funkční a kompoziční vazby. Bude určen systém dopravní obslužnosti lokalit – v trasách komunikací bude vymezen uliční prostor plnící funkci veřejného prostranství, parkové plochy, plochy pro každodenní rekreaci a navržen příslušný dopravní režim“

(3) Návrh územní koncepce shrnují autoři do následujících zásad a cílů:

- ☒ „rozdíjet harmonii prostředí s osídlením, ochranou základního krajinného rámce tvořeného lesními komplexy a krajinnou zelení – kompaktními a fragmentovanými lesními porosty v území, zejména lesní komplexy na severozápad a jihovýchod od města a krajinná zeleň, u které výrazným prvkem jsou liniové porosty ve svahu na východ od města, popř. doplněním krajinného rámce a úpravou krajiny zejména na západním okraji nebo podél toků, komunikací apod.,
- ☒ neměnit charakter přírodních horizontů města (kromě havarijních stavů se nesmí odlesnit), nelze rušit vzrostlou zeleň, v případě havarijních stavů je nutno zajistit obnovu,
- ☒ ve specifických oblastech X1 a X2 v jihozápadním a západním sektoru města prioritně řešit revitalizaci krajiny, kultivaci krajinného rázu a zvýšení ekologické stability krajiny,
- ☒ řešit rozšíření krajinného rámce tvořeného lesy a krajinnou zelení včetně základních prvků krajinného rázu, průhledů, míst výhledů, členitosti okrajů krajinného rámce posílením ploch vodních, lesních a smíšených nezastavěného území,
- ☒ řešit zvýšení rekreačního potenciálu – především pro rekreační činnosti v přírodě s respektováním návaznosti s ohledem na prostupnost krajiny,
- ☒ řešit zvýšení retenční schopnosti krajiny ochranu lokalit s chráněnými živočichy nebo rostlinami (pískovna, močál, prameniště) před rizikem narušení nevhodnými rekreačními činnostmi, koordinovat podrobnější řešení s podmínkami ochrany přírodních zdrojů – CHLÚ, záložního zdroje pitné vody, půdy atd.“

(2) Metodický princip zpracování

(1) Detailní metodické postupy jsou autorským/individuálním přístupem kolektivu autorů.

(2) Po obecné analytické části (územně plánovací podklady, majetkoprávní vztahy apod.) je provedena detailní analýza a interpretace širších vztahů (rámce trvalých ekologických podmínek, vztah řešených

veřejných prostranství města k systému zeleně sídla, rozvojové osy krajinné zeleně a územní systém ekologické stability atd.). Vlastní návrhové řešení jednotlivých funkčních celků vychází ze zjištění a závěrů přecházejících analýz a širších souvislostí.

(3) Důraz je kladen na koncepční a systémový přístup: „Řešené plochy a stávající (do územní studie) integrované projekty vytváří funkční celky se společnou rozvojovou strategií, zpravidla vymezené jako logické segmenty rozvojových os systému zeleně města. Takto vydefinované "funkční celky" jsou zpracovatelem vnímány jako jeden ze základních metodických principů územní studie“.

(4) Součástí dokumentu je i koncepce řešení dopravní a technické infrastruktury.

(3) Definiuje dokumentace přímo pojem Zelená infrastruktura (ZI)

Dokumentace pojem zelená infrastruktura přímo nedefinuje, ale používá jej – viz část B: kapitola: „VZTAH ŘEŠENÝCH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ MĚSTA K SYSTÉMU ZELENĚ SÍDLA (ZELENÁ INFRASTRUKTURA)“. Z kontextu je termín ZI použit jako ekvivalent pro „systém zeleně sídla“.

(4) Vymezuje dokumentace plochy ZI dle jejich významu (např. nosné a podpůrné, hlavní a doplňkové funkce apod.)

(1) Základní jednotku studie tvoří jednotlivé řešené plochy, které autoři sdružují do tzv. „funkčních celků“. Funkční celky jsou propojeny v systém.

(2) Dokumentace pracuje dále s odvoláním na dokument „Strategický plán rozvoje systému zeleně města Svitavy – zelené cesty městem (Florart 2018)“, s pojmy „Rozvojové osy systému krajinné zeleně“ a „Rozvojové osy systému městské zeleně“ (v kategorii „hlavní“ a „vedlejší“) a plochy městské zeleně a plochy krajinné zeleně.

(3) S ohledem na definovaný cíl a účel studie, je možno toto výše uvedené sdružení ploch do funkčních celků a definování rozvojových os systému zeleně, chápat jako vymezení „nosných prvků“ zelené infrastruktury.

(5) Hodnotí dokumentace stávající kvalitativní stav ploch ZI

Částečně, formou popisu a vlastním konceptem řešení pro jednotlivé „funkční celky“.

(6) Navrhuje dokumentace způsob ochrany či regulativy pro stávající plochy ZI

(1) Jednoznačné regulativy pro ZI dokumentace nevymezuje.

(2) Pro jednotlivé „funkční celky“ jsou specifikovány obecné požadavky na kvalitu a skladbu ploch zeleně a obecné zásady jejich využití. Jedná se svým charakterem však spíše o obecné požadavky a odborné doporučení.

(7) Navrhuje dokumentace způsob zvýšení kvality stávajících ploch ZI

Ano, formou navržené koncepce pro jednotlivé „funkční celky“.

(8) Navrhuje dokumentace nové plochy ZI

Ano, navrhuje. Resp. jedná se spíše o změnu stávající funkce.

(9) Je v rámci dokumentace řešen pouze intravilán, nebo i plochy v extravilánu sídla

Intravilán i extravilán.

(10) Je specifikována výměra stávajících ploch ZI

Je specifikována výměra pro každou jednotlivou plochu. Celkový součet (celkovou výměru veškerých ploch v řešeném území) jsem v dokumentaci nedohledal.

(11) Je specifikována výměra navržených ploch ZI

Je specifikována výměra pro každou jednotlivou plochu. Celkový součet (celkovou výměru veškerých ploch v řešeném území) jsem v dokumentaci nedohledal.

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Metodický rámec zpracování Územní studie veřejných prostranství města Svitavy vychází z autorského individuální přístupu kolektivu autorů.

Navržené urbanistické řešení a formulované požadavky na veřejné prostranství metodicky vycházejí z respektování rámce trvalých ekologických podmínek v území (viz část „B. Širší vztahy“).

S ohledem na definovaný cíl a účel studie, je možno výstup citované studie chápat jako koncepti uspořádání a vnitřní struktury „kostry nosných prvků“ zelené infrastruktury pro město Svitavy.

Autor analýzy: Pavel Šimek (MENDELU)

28. 04. 2020

16. Územní studie veřejných prostranství: ÚS. 1 Klatovy - Hradební okruh

Zadavatel: Město Klatovy
Pořizovatel dokumentace: Městský úřad Klatovy
Projektant: MgA. Ing. arch. Michal Fišer, Malátova 395/13, 150 00, Praha 5
Schválení pořizovatelem: 14.05.2019

Cíl a účel studie:

Účelem pořízení územní studie (US) je získání podkladu pro rozhodování v území. Jejím cílem je nalézt ideální plán města s kvalitním prostředím k životu. Základním nástrojem této územní studie je stanovení hranice veřejných prostranství. Tato hranice je určena dvěma druhy čar – čárou uliční a stavební. Hranice veřejných prostranství vymezuje bloky, které jsou stavební a nestavební.

1. Jaké fyzické objekty lze považovat za nosné prvky zelené infrastruktury (ZI)?

US neobsahuje žádné údaje o nosných prvcích ZI. Za nosné prvky ZI však lze považovat parkově řešené plochy v území.

2. Jaké fyzické objekty lze považovat za podpůrné prvky ZI?

US neobsahuje žádné údaje o podpůrných prvcích ZI. Za podpůrné prvky ZI však lze považovat parkově řešené plochy v území.

3. Jsou obsaženy v legendě výkresu?

Prvky ZI nejsou popsány v legendě žádného výkresu. Některé plochy zeleně města jsou znázorněny ve výkrese širších vztahů (B3, C3).

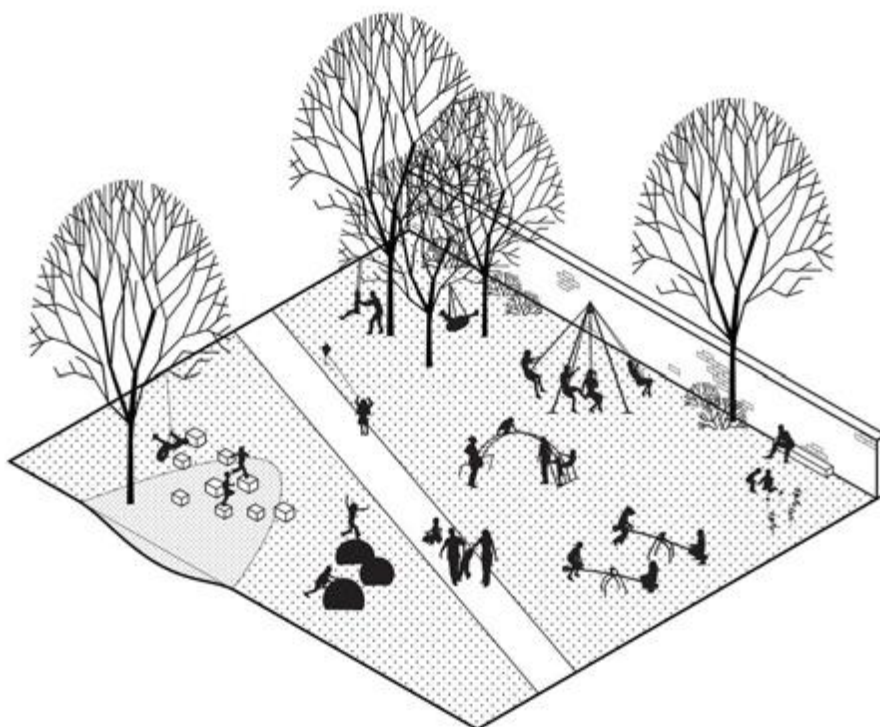
4. Je ZI chápána koncepčně? (Např. jako součást urbanistické koncepce nebo koncepce uspořádání krajiny)

Ano. ZI je popsána v rámci širších vazeb a vztahů v území. Lze odvodit, že parkově řešené plochy, které tvoří podstatnou část hradebních parkánů, jsou vnímány jako zelená infrastruktura sídla. Autoři problematice zeleně věnují str. 13 textové zprávy územní studie a sdělují k tomu následující myšlenky:

„Koncepce městské zeleně v rámci řešeného území vychází z širšího urbanistického a krajinného rámce. Procházejí tudy nejvýznamnější ulice v historických trasách, které propojují město s okolním světem, zároveň se zde nacházejí místa až intimního charakteru. Určující je opět hradba, která dělí území vně a uvnitř, na prostory velkého a malého měřítka, na prostory pulsující a zklidněné atd. Na vnější straně městské hradby předpokládáme velkoryse a přehledně řešené **vegetační plochy** se vzrostlými **vysoko větvenými stromy** často komponovanými do pravidelných útvarů (aleje podél ulic, boskety, parkoviště), povětšinou travnaté plochy mohou být na některých místech doplněny trvalkovým detailem vztaheným k silné místní tradici pěstování okrasných květin. Uvnitř linie hradby předpokládáme intenzivnější parkové místy až zahradní úpravy drobnějšího měřítka doprovázející dostatečných rozsah bytových zelených ploch.

S ohledem na provázanost vegetačních a rozsáhlých zpevněných ploch v řešeném nebo širším navazujícím území, které je ve vlastnictví města, lze zde dobře uplatnit aktuální systémy hospodaření s dešťovou vodou, které přispějí k udržitelnosti vegetačních úprav a celkové kvalitě veřejných prostranství“.

Jako příklad řešení jsou uvedena tři grafická schémata, z nichž to nejbohatší na vegetační prvky uvádíme:

Problematikou ploch zeleně v městském prostředí a na veřejných prostranstvích se nezabývá ani problémová mapa č. B.11 v měřítku 1: 1 500, která v legendě definuje 45 městských problémů, ale žádný se netýká ploch zeleně nebo zelené infrastruktury.

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Územní studie veřejných prostranství Klatovy – Hradební okruh řeší jiné okruhy otázek a problémů, než jsou skladebné prvky zelené infrastruktury. Účelem územní studie není regulovat způsob nebo intenzitu využití území, proto neobsahuje žádné údaje nebo regulační návrhy, které by stanovily podíl zeleně na plochách jiných převládajících způsobů využití území (v plochách jiných funkcí).

Specifika využití ploch nebo pozemků pro zeleň územní studie veřejných prostranství neobsahuje. Nedotýká se skladebných prvků územního systému ekologické stability krajiny ani jiných nosných prvků zelené infrastruktury; a to ani v překryvné funkci. Rovněž se nijak nevyjadřuje k využití existující vegetace. Z řešené územní studie veřejných prostranství nelze vyčíst bilanci ploch, nárůst nebo úbytek nosných či podpůrných

prvků zelené infrastruktury. Proto nelze ani hodnotit polyfunkčnost řešení, uplatnění benefitů zeleně nebo plnění ekosystémových služeb. Graficky jsou však ideály ztvárněny přesvědčivě.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČROBJEDNATEL
Město Klatovy,
nám. Míru 62/1, 339 01 KlatovyZPRACOVATEL
MgA. Ing. arch. Michal Fíber
Malátova 395/13, 150 00 Praha 5

Autor analýzy: Lukáš Štefl (MENDELU)

27. 04. 2020

17. ÚZEMNÍ STUDIE SÍDELNÍ ZELENĚ TIŠNOV

Pořizovatel dokumentace: Město Tišnov, nám. Míru 111, 666 19 Tišnov
Zadání: Odbor územního plánování
Projektant: Zahradní a krajinářská tvorba, spol. s r.o., Ponávka 185/2, 602 00 Brno, zastoupený jednatelkou Ing. Janou Janíkovou
Autorský návrh: Ing. Jana Janíková, Ing. Marek Holán, Ing. Denisa Hrubanová, Ph.D.
Zodpovědný projektant: Ing. Jana Janíková, číslo autorizace u ČKA 01 357
Schválení pořizovatelem: 25. 9. 2017

(1) Cíl a účel studie:

Cílem územní studie sídelní zeleně města Tišnova je:

- ✚ „evidence, zhodnocení a návrh obnovy a tvorby zeleně sídla k zajištění zlepšení kvality prostředí a jeho ekologické stability,
- ✚ vytvoření návrhu zeleně jako funkčně a prostorově spojitého systému ploch zeleně zastavěného území, vodních prvků a zastavitelných ploch v návaznosti na krajinnou zeleň,
- ✚ kategorizace ploch zeleně v sídle dle funkčního, plošného a prostorového významu a dle kvality,
- ✚ vytvoření doporučení regulativů pro jednotlivé kategorie,
- ✚ rozdělení ploch dle intenzitních tříd údržby,
- ✚ stanovení rámcových zásad rozvoje a údržby,
- ✚ návrh etapizace rekonstrukce, realizace a dalších úprav zeleně“.

(2) Metodický princip zpracování

Dokumentace byla rámcově zpracována dle metodiky „Územní studie sídelní zeleně (Metodický rámec pro zpracování studií systému sídelní zeleně v rámci OPŽP 2014-2020). Detailní metodické postupy, které vyplňují vymezený metodický rámec jsou již autorským/individuálním přístupem projektanta.

(3) Definuje dokumentace přímo pojem Zelená infrastruktura (ZI)

Dokumentace pojem zelená infrastruktura nedefinuje, ani nezmiňuje. Dokumentace používá ekvivalent "systém zeleně".

(4) Vymezuje dokumentace plochy ZI dle jejich významu (např. nosné a podpůrné, hlavní a doplňkové funkce apod.)

(1) Základní jednotku studie tvoří tzv. funkčně-kompoziční jednotka zeleně, která zahrnuje kategorie zeleně nebo funkční typ zeleně.

(2) Za nosné prvky ZI lze v předmětné dokumentaci považovat funkčně - kompoziční jednotky sídelní zeleně, které autoři studie označují jako „Základní funkční typy zeleně“. Výčet kategorií:

PLOCHY SÍDELNÍ ZELENĚ – Z

ZP – veřejná zeleň, parky

ZZ – zeleň zahrad

ZI – zeleň ostatní a izolační

LINIE SÍDELNÍ ZELENĚ

Městská stromořadí, solitérní stromy, jiná liniová zeleň

(3) Za podpůrné prvky ZI lze v předmětné dokumentaci považovat funkčně-kompoziční jednotky sídelní zeleně, které autoři studie označují jako „**Doprovodné** funkční typy zeleně“. Výčet kategorií:

ZELEŇ V PLOCHÁCH SMÍŠENÝCH CENTRÁLNÍCH – SC

ZELEŇ V PLOCHÁCH BYDLENÍ – B

BR – zeleň v plochách bydlení – individuální

BH – zeleň v plochách bydlení – hromadné

ZELEŇ V PLOCHÁCH SMÍŠENÝCH OBYTNÝCH – SO

ZELEŇ V PLOCHÁCH REKREACE – R

ZELEŇ V PLOCHÁCH OBČANSKÉHO VYBAVENÍ – O

OV – zeleň v plochách občanského vybavení veřejného

OK – zeleň v plochách občanského vybavení komerčního

OH – zeleň v plochách veřejných pohřebišť

OS – zeleň v plochách tělovýchovy a sportu

OSx – zeleň v plochách tělovýchovy a sportu, specifického

ZELEŇ V PLOCHÁCH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ – U

ZELEŇ V PLOCHÁCH SMÍŠENÝCH VÝROBNÍCH – SV

ZELEŇ V PLOCHÁCH VÝROBY A SKLADOVÁNÍ – V

VP – zeleň v plochách průmyslové výroby

ZELEŇ V PLOCHÁCH DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY – D

DS – zeleň v plochách silniční dopravy

DU – zeleň v plochách účelových komunikací, stezek pro pěší a cyklisty

DZ – zeleň v plochách drážní dopravy

D – zeleň v plochách dopravních zařízení

DC – zeleň v plochách čerpacích stanic PHM

DG – zeleň v plochách garáží

DP – zeleň v plochách parkovišť

ZELEŇ V PLOCHÁCH TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY – T

TI – zeleň v plochách technické infrastruktury všeobecné

TP – zeleň v plochách hrází poldrů

ZELEŇ V PLOCHÁCH VODNÍCH A VODOHOSPODÁŘSKÝCH – N

NV – zeleň v plochách vodních ploch a toků

NO – zeleň v plochách protipovodňových opatření

(4) dále autoři vymezují kategorii „*Funkční typy zeleně v nezastavěném území*“, avšak již bez dalšího významového třídění na „základní“ či „doprovodné“. Výčet kategorií:

Funkční typy zeleně v nezastavěném území:

ZELEŇ V PLOCHÁCH PŘÍRODNÍCH – U

ZELEŇ V PLOCHÁCH ZEMĚDĚLSKÝCH – P

ZELEŇ V PLOCHÁCH LESNÍCH – L

ZELEŇ V PLOCHÁCH SMÍŠENÝCH NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ

– KRAJINNÉ ZELENĚ – SX

ZELEŇ V PLOCHÁCH SMÍŠENÝCH NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ

– SADŮ, ZAHRAD – RS

ZELEŇ V PLOCHÁCH SMÍŠENÝCH NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ – REKREAČNÍCH – SR

(5) Hodnocení stávající kvalitativní stav ploch ZI v dokumentaci

Z hlediska kvalitativního stavu ploch ZI jsou u každé plochy hodnoceny atributy:

- ✚ Zastoupení vegetačních prvků.
- ✚ Věková skupina.
- ✚ Vybavenost.
- ✚ Přístupnost.
- ✚ Stav.
- ✚ Požadavky na údržbu.
- ✚ Index zeleně.
- ✚ Funkčně provozní kvalita plochy.

(6) Navrhuje dokumentace způsob ochrany či regulativy pro stávající plochy ZI

(1) V kapitole „4.1. Stanovení regulativů v jednotlivých typech zeleně“ jsou v navazujících osmi podkapitolách (viz výčet níže) upřesněny obecné požadavky na kvalitu a skladbu ploch zeleně a obecné zásady jejich ochrany. Jedná se svým charakterem však spíše o obecné požadavky a odborné doporučení, než striktní a jednoznačné regulativy.

Výčet podkapitol v kapitole „4.1. Stanovení regulativů v jednotlivých typech zeleně“:

- Docházkové vzdálenosti k plochám zeleně.*
- Stanovení optimální velikosti návrhových ploch zeleně.*
- Stanovení % zastoupené zeleně pro jednotlivé funkce.*
- Zásady situování návrhových ploch zeleně.*
- Funkční členění návrhových ploch.*
- Zásady uspořádání ploch zeleně.*
- Způsob obnovy ploch zeleně.*
- Druhá skladba navrhované zeleně.*

(2) U každé plochy je dále evidováno, zda spadá do nějakého ochranného režimu (např. zda je plocha součástí ÚSES).

(7) Navrhuje dokumentace způsob zvýšení kvality stávajících ploch ZI

Ano, je specifikováno pro jednotlivé plochy v rámci atributu: „*Návrh (cílový ekosystém): návrh úprav, nebo potenciální náplně dané plochy*“. Dále je specifikováno:

- (1) „*Návrh rozvojového programu plochy: koncepce návrhu plochy vedoucí ke zlepšení její kvality využívání pro navrhovanou funkci*“.
- (2) „*Doporučená druhová skladba dřevin: konkretizuje doporučený výčet taxonů dřevin dle daných stanovištních podmínek*“

(8) Navrhuje dokumentace nové plochy ZI

Ano, navrhuje. Jsou vymezeny v příloze č. 04. Návrh řešení systému zeleně – situace. Jejich popis je součástí přílohy č. 07 Návrhová část – Vyhodnocení navrhovaných ploch zeleně v sídle.

(9) Je v rámci dokumentace řešen pouze intravilán, nebo i plochy v extravilánu sídla

(1) Vymezení řešeného území: „Rozsah řešeného území zahrnuje zastavěné a zastavitelné území v intravilánu města Tišnova s vazbou na volnou krajinu“.

(2) „Stanovený rozsah územní studie zahrnuje zastavěné území, zastavitelné plochy a vazbu na volnou krajinu. Svým obsahem zaměření se vztahuje na zeleň veřejnou, vyhrazenou i soukromou. Základní jednotku studie tvoří tzv. funkčně-kompoziční jednotka zeleně, která zahrnuje kategorie zeleně nebo funkční typ zeleně“

(10) Je specifikována výměra stávajících ploch ZI

Je specifikována výměra pro každou jednotlivou plochu. Celkový součet (celkovou výměru veškerých ploch v řešeném území) jsem v dokumentaci nedohledal. Lze ji tedy poměrně zdlouhavou cestou dopočítat součtem dílčích výměr.

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Metodický rámec zpracování Územní studie sídelní zeleně Tišnov vychází z doporučené metodiky AOPK ČR (2015), doplněný a zpřesněný o autorské/individuální metodické postupy projektanta. Funkčně - kompoziční jednotky sídelní zeleně (FKJZ) - označované též jako kategorie zeleně nebo funkční typ zeleně, vymezené ve studii představují základní skladebné prvky stávajícího i navrženého systému zeleně - lze je chápat jako strukturovaný systém nosných a podpůrných prvků ZI pro zastavěné území obce.

V kapitole „4.1. Stanovení regulativů v jednotlivých typech zeleně“ jsou upřesněny obecné požadavky na kvalitu a skladbu ploch zeleně, jedná se o následující témata:

- ✚ Docházkové vzdálenosti k plochám zeleně.
- ✚ Stanovení optimální velikosti návrhových ploch zeleně.
- ✚ Stanovení % zastoupené zeleně pro jednotlivé funkce.
- ✚ Zásady situování návrhových ploch zeleně.
- ✚ Funkční členění návrhových ploch.
- ✚ Zásady uspořádání ploch zeleně.
- ✚ Způsob obnovy ploch zeleně.
- ✚ Druhá skladba navrhované zeleně.

Autor analýzy: Pavel Šimek (MENDELU)

25. 04. 2020

18. ÚZEMNÍ STUDIE HVOZDNÁ – systém zeleně

Zadavatel: Obec Hvozdná
Pořizovatel dokumentace: Magistrát města Zlína
Zhotovitel: Ing. Ondřej Remeš, Nové domky 131, 747 56 Dolní Živořice
Projektant: Ing. David Mikolášek, Sadová 336, 664 43 Želešice, autorizovaný architekt pro obory krajinářská architektura a ÚSES č. autorizace: 2024
Schválení pořizovatelem: 11.05.2016

Cíl a účel územní studie:

Jedná se o koncepční dokument týkající se ploch zeleně v obci Hvozdná. Má za úkol zhodnotit a zaevidovat současný stav zeleně v obci a navrhnout její obnovu s cílem zajistit zlepšení kvality prostředí a ekologické stability.

(1) Studie kategorizuje veškeré plochy zeleně na katastru obce dle funkčního, plošného a prostorového významu a dle jejich kvality. Sídlní zeleň se zde vymezuje v zastavěném území, zastavitelných plochách a případně nezastavěném území v bezprostřední vazbě na zastavěné území a zastavitelné plochy. V rámci návrhu systému zeleně jsou hodnoceny i plochy krajinné zeleně mimo zastavěnou část obce.

(2) Za **nosné** prvky ZELENÉ INFRASTRUKTURY (ZI) lze v předmětném území považovat funkčně - kompoziční jednotky sídlní zeleně (FKJZ) s hlavní funkcí zeleně a funkčně-kompoziční jednotky krajinné zeleně.

Výčet kategorií¹ - nosné prvky ZI

H	Hřbitovy
P	Park
R	Rekreační zeleň
T	Ochranná zeleň
U	Parkově upravená plocha
O	Ostatní zeleň
N	Nábřeží
ST	Stromořadí

Sledované atributy: pro popis aktuálního stavu je převzata metodika (Šimek, 2011), pomocí které jsou hodnoceny atributy každé FKJZ, konkrétně: vhodnost druhového složení vegetace, prostorová struktura vegetačních prvků, pěstební a zdravotní stav vegetačních prvků, doplňky a vybavenost

(3) Za **podpůrné** prvky zelené infrastruktury lze v předmětném území považovat funkčně-kompoziční jednotky sídlní zeleně s doplňkovou funkcí zeleně.

¹ Autor analýzy Pavel Šimek je zde citován jako autor použité metodiky. Kurzívou tak paradoxně označuje svůj vlastní text z jiné práce.

Výčet kategorií – podpůrné prvky ZI

ZB	<i>Zeleň obytných souborů</i>
ZC	<i>Zeleň ostatní občanské vybavenosti</i>
ZD	<i>Zeleň dopravních staveb</i>
ZK	<i>Zeleň školních a kulturních zařízení</i>
ZS	<i>Zeleň sportovních areálů</i>
ZV	<i>Zeleň vodotečí a vodních ploch</i>
ZZ	<i>Zeleň zdravotnických zařízení</i>
ZP	<i>Zeleň průmyslových areálů</i>

(4) Všechny FKJZ jsou obsaženy ve výkrese Mapa systému zeleně - rozšíření a aktualizace ploch zeleně - stanovení rozvojových os zeleně.

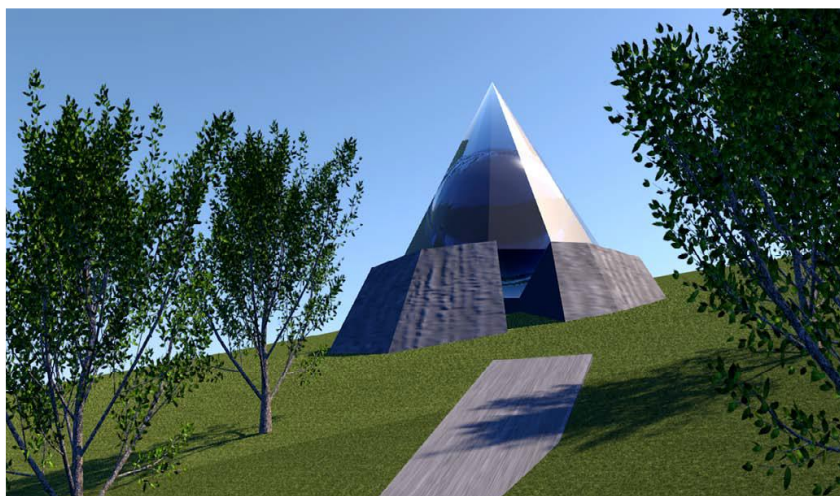
(5) Zelená infrastruktura je pouze nepřímo chápána jako součást urbanistické koncepce v rámci popisu stability a návrhu opatření pro systému zeleně.

(6) ZI není chápána regulačně, pro vymezené FKJZ jsou uvedeny pouze jejich popisy bez konkrétních regulací.

(7) Územní studie systému zeleně neobsahuje bilanci ploch zeleně a nelze kvantifikovat případný nárůst její výměry. Je pravděpodobné, že tyto údaje mohou být součástí Příloh, které nejsou veřejně přístupné. V rámci kap. 7 je popsán rozvoj systému zeleně, z kterého vyplývá:

- návrh na stabilizaci stávajících ploch zeleně
- nové plochy veřejné zeleně, které by navazovaly, na navržený systém se dají vytvořit v nezastavěném území, jedná se především o navržení stromořadí a ochranné zeleně.
- na úrovni systému zeleně řeší aktualizace systému zeleně propojení jednotlivých funkčně-kompozičních jednotek v jeden systém, který umožňuje bezproblémovou prostupnost sídla s krajinou.

Obr: Řešení kaple Nejsvětější Trojice, krajinný okrsek Hvozdná

T A
Č R

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR
v rámci programu BETA2

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Územní studie Hvozdná – systém zeleně je zpracována převážně podle doporučené metodiky AOPK ČR (2015). Funkčně - kompoziční jednotky sídelní zeleně (FKJZ) vymezené ve studii představují základní skladebné prvky navrženého systému zeleně - lze je chápat jako strukturovaný systém nosných a podpůrných prvků ZI pro zastavěné území obce.

Autor analýzy: Jozef Sedláček (MENDELU)

24. 04. 2020

Základní informace	19. Územní studie krajiny SO ORP Znojmo
Zhotovitel	EKOTOXA s.r.o. Fišova 403/7, 602 00 Brno – Černá Pole tel. 558 900 010, fax 558 900 011, e-mail: emc@ekotoxa.cz
Autorský kolektiv	Mgr. Hana Trávníčková, vedení projektu a koordinace prací Mgr. Roman Barták, cílová vize krajiny, vymezení krajinných okrsků, krajinný ráz Mgr. Zdeněk Frélich, krajinný ráz, problematika těžby Ing. Tamara Faberová, přírodní hodnoty, ochrana přírody, biodiverzita, migrační prostupnost Ing. Roman Przybyla, vodní hospodářství Mgr. Přemysl Pavka, problematika eroze Mgr. Klára Rausová, rekreace a turistický ruch, brownfields Mgr. Pavla Škarková, zemědělství, znečištění a kontaminace Ing. Eva Birgusová, lesnictví Mgr. Radek Kadlubiec, prostupnost, fragmentace území dopravou RNDr. Stanislav Šťastný, práce v GIS, zpracování výkresů Jan Ausficír, práce v GIS, zpracování výkresů Ing. arch. Antonín Hladík, urbanismus, vztahy sídel a krajiny Ing. Petr Šiřina, územní systém ekologické stability Doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc., metodická spolupráce a konzultace
Rok zpracování	Květen 2018
Schválení pořizovatelem	16.5.2018
Objednatel – pořizovatel	Město Znojmo, odbor územního plánování a strategického rozvoje Obroková 1/12, 660 02, Znojmo
Odkaz na WEB	https://mapy.muznojmo.cz/studie/studie_krajiny.php

Struktura dokumentu

Dokument je uspořádán dle metodiky „Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností“ (MMR, 2016). Protože však metodika uvádí jen rámcový obsah územní studie krajiny, pro přehlednost dalšího textu je nutno uvést obsahovou strukturu textové a grafické části.

Textová část

- Úvod
- Stanovení cílové vize krajiny
- Návrh ochrany a rozvoje hodnot krajiny a využití krajinných potenciálů
- Návrh řešení potřeb člověka v krajině
- Návrh řešení problémů, snižování ohrožení a předcházení rizikům v krajině
- Členění území na krajinné okrsky
- Závěr
- Karty obcí

Grafická část

- N1 – Hlavní výkres (1:25 000, 5 listů + legenda)
- N2 – Výkres vymezení změn (1:25 000, 5 listů + legenda)
- N3 – Výkres jevů doplnění UAP (1:25 000, 5 listů + legenda)
- N4 – Přehledný výkres celkového řešení (1:25 000, 5 listů + legenda)
- N5 – Přehledný výkres celkového řešení (1:10 000, 10 listů + legenda)

Fyzické vymezení prvků ZI

USK vymezuje tyto nosné prvky ZI:

- 1) Významné krajinné prvky (dále VKP), vyjádřené plochami VKP niva, další navržené VKP. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N5, v textové části jsou popsány v kapitole 3.2. Návrh opatření na ochranu a rozvoj zjištěných hodnot a dalších.
- 2) Ekologicky stabilní plochy, dále ESP, vyjádřené plochami ekologicky stabilní linie, ekologicky stabilní plocha. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N5. V textové části jejich vymezení popisuje kapitola 3.2 Návrh opatření na ochranu a rozvoj zjištěných hodnot.
- 3) ÚSES, vyjádřené plochami „vymezení nových skladebných částí ÚSES či interakčních prvků, zajištění propojení skladebných částí ÚSES“. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N5, v textové části je popsán v kapitole 5.5 Rámcový návrh úprav ÚSES.
- 4) Lokality se zvýšenou přírodní hodnotou jsou popsány pouze v kapitole 3.2.3 Estetické hodnoty a krajinný ráz.
- 5) Vodní toky, vodní nádrže a jejich revitalizace vyjádřené plochami revitalizace toku, navržená vodní plocha. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N5, vymezení a popsání je v textové části v kapitole 4.1 Návrh opatření pro optimalizaci hospodaření v krajině
- 6) Lesy a jejich kategorie, vyjádřené plochami zalesnění. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N2, N3, N5. Popsáno v textové části v kapitole 4.1 Návrh opatření pro optimalizaci hospodaření v krajině.
- 7) Protierozní opatření, vyjádřeno osami a plochami stabilizace údolnice zatravněním, plošné zatravnění stabilizace meziřadí, plošné zatravnění (TP) popsáno v kapitole Kapitola 4.1 Návrh opatření pro optimalizaci hospodaření v krajině.

Komentář:

Ad1. USK navrhuje vymezení nových významných krajinných prvků VKP za účelem „zajistit krajině dostatek prostoru pro přírodní biotopy a ekosystémové služby“ (USK Znojmo, str. 23). Tento návrh vychází z analytické části a soustřeďuje se na oblasti s nízkým koeficientem ekologické stability (KES, měřeno za jednotlivé obce) a oblasti s nízkým výskytem přírodních biotopů. USK soustřeďuje podklady pro vymezení VKP a to tím způsobem, že:

- ✚ vymezuje nivy (vymezení nivy dle vlastní metodiky) a
- ✚ další lokality – přednostně „kvalitní biotopy mimo chráněná území, ohroženější biotopy (krajinné mozaiky a TTP)“.

V případě, že obec nemá výše uvedené typy biotopů, USK navrhuje založení přírodě blízkých ploch. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N5.

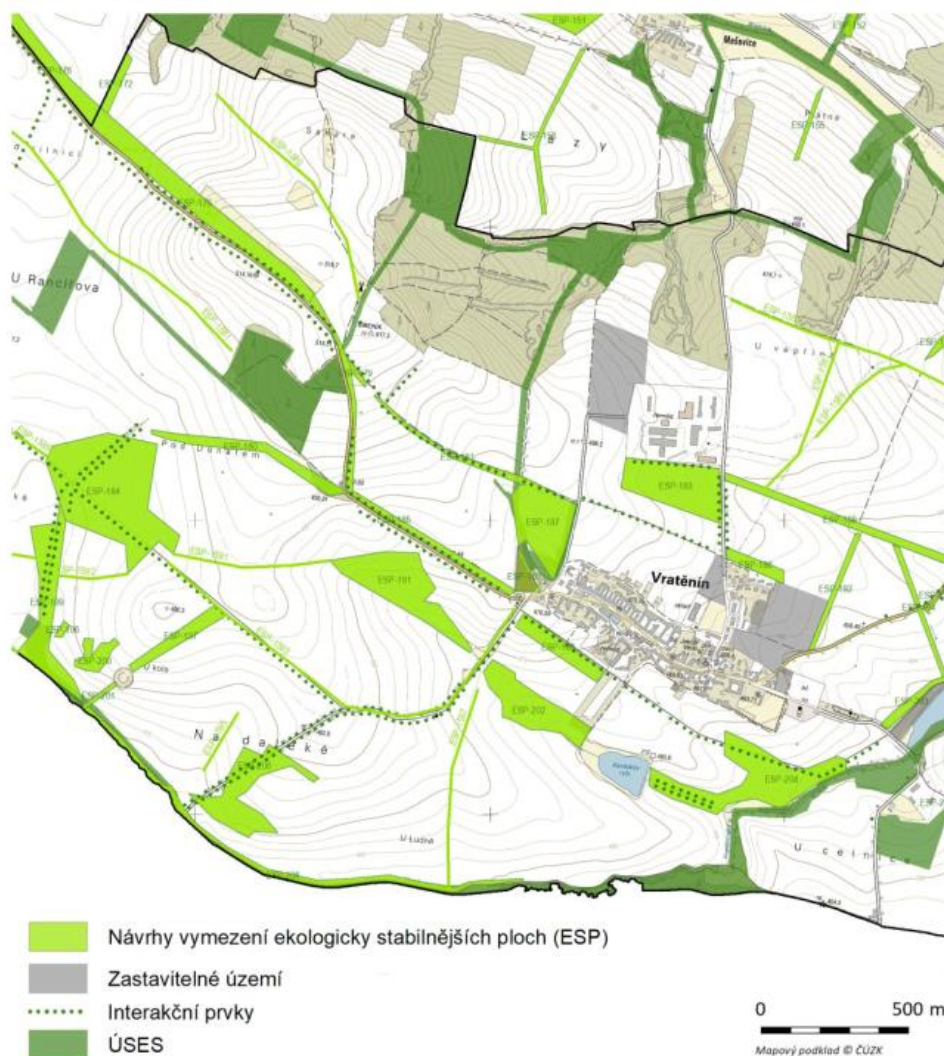
Ad2. Vymezení ekologicky stabilních ploch je zdůvodněno zvýšením biodiverzity území a „ekosystémovými službami jako je zadržování vody v krajině“. USK vymezuje typy ESP a to: *Nové plochy přírodních biotopů, Koridory zelené infrastruktury kolem cest a ve velkých půdních blocích, Nově zatravněvané ochranné zóny pro ZCHÚ a některé cennější biotopy ohrožené eutrofizací, Izolační zeleň, další plochy s vyšší ekologickou stabilitou* (např. sady, genofondové sady, vinice se zatravněním, zahrady, agrolesnictví).

Přírodní biotopy (pozor, ne ESP obecně) by měly v obcích tvořit 40 % navrhovaných ESP a měli by podporovat funkčnost stávajícího ÚSES a měly by být zařazeny mezi interakční prvky ÚSES (dokumentováno na příkladu – obr. 3.4). Jako interakční prvky by měly být podle studie zařazeny i koridory zelené infrastruktury kolem cest a ve velkých půdních blocích. USK obsahuje samostatnou přílohu s ukázkami ESP (příloha č. 2 Ochrana přírody). Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N5.

Ad3. Popis ÚSES je poměrně stručný a konstatuje tyto problémy: biokoridory jsou často protnuty dopravními koridory (silnice I. třídy), u poloviny obcí není návaznost vymezených prvků ÚSES v ÚP na prvky ÚSES sousedních obcí, nedostatečná je hustota sítě ÚSES. ÚSES je v textové části vícekrát zmiňován jako kostra zelené infrastruktury.

Ad4. Jako lokality se zvýšenou přírodní hodnotou ve smyslu hodnot krajinného rázu jsou často jmenované lokality s přírodě blízkými společenstvy mokřadů, říčních niv nebo TTP. Grafické vyjádření a lokalizace ve výkresech není. Jsou vymezeny jako seznam konkrétních lokalit a označené místním názvem.

Obrázek 3.4: Ukázka vymezení lokalit a směrů pro ekologicky stabilnější plochy a linie pro obec Vratěnin (zeleně).

Ad5. Revitalizace vodních toků a nádrží je směřována k aktualizaci UP (nespecifikováno jak). Účelem je „ochrana municipalit“ proti povodni a zlepšení ekologických a odtokových poměrů v krajině. Konceptního charakteru jsou doporučení k rozvoji výstavby ve vztahu k odtokovým poměrům a k likvidaci dešťových vod. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech (N1, N3, N5 – položka legendy revitalizace vodního toku, navržená vodní plocha, N2 – položka legendy, protipovodňové opatření podél toku (VPPOT), nebo protipovodňové opatření v ploše povodí (VPPOT), nebo navržená vodní plocha (VRET)).

Ad6. USK navrhuje založení lesů, které budou plnit ekosystémové funkce (protierozní, zlepšení mikroklimatu, biodiverzita). Toto řešení se vztahuje pro obce s extrémně nízkou lesnatostí a nevymezuje přesnou lokalizaci pro založení lesa. „Pokud se návrh kryje s návrhem ESP nebo protierozním návrhem, mají tato opatření přednost, a pokud je to možné, řešit situaci založením lesa.“ Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech (N1, N3, N5 – položka legendy zalesnění, výkres N2 – plocha vhodná k zalesnění (ZAL)).

Ad7. Protierozní opatření jsou komplexním opatřením, které USK řeší změnou využití (zatravnění, umístěním biotechnického prvku na bloku, stabilizací údolnice zatravněním) a změnou prostorové struktury (vybrané půdní bloky k řešení).

USK vymezuje tyto podpůrné prvky ZI:

Komunikace pro pěší a pro cyklisty, vyjádřeno plochami nová cyklotrasa (NC), nová naučná/turistická trasa (NT), nová účelová komunikace (NUK) a v popsáno v kapitolách 4.2 Návrh opatření pro zlepšení sídelních propojení a prostupnosti krajiny pro člověka. Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech N1, N3, N5.

Plochy rekreace, vyjádřeno plochami nová plocha rekreace přírodního charakteru (NPRP). Grafické vyjádření a lokalizace je ve výkresech (N1, N3, N5) popis a zdůvodnění v kapitola 4.3 Návrhy opatření pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu.

Komentář

Ad8. Komunikace pro pěší a pro cyklisty je řešena v tématu prostupnosti krajiny. Jsou zde vymezeny komunikace s nízkým počtem motorových vozidel i pěšiny. Účelem je zajistit prostupnost krajiny mezi sídly. U obcí s nízkou prostupností krajiny jsou navrženy osy (ne konkrétní lokality), kde by měla vzniknout nová propojení např. rozdělením velkých půdních bloků.

Ad9. Plochy rekreace navrhuje studie na lokalitách, které jsou již vymezeny jako VKP – údolní nivy, zajímavé přírodní biotopy (plochy ESP) a lokální biocentra ÚSES, nebo návrhem obnovy vodních nádrží, revitalizací vodních toků a niv, realizací cyklostezek, cyklotras a turistických a pěších tras.

Komentář k vybraným aspektům ZI

Koncepční práce s prvky ZI

Kapitola 5.1 Doporučení opatření zlepšujících vodní režim v krajině navrhuje opatření, která nejsou vázána na správní obvody obcí, ale na hydrologické charakteristiky povodí a vodních toků. Kromě ploch revitalizace toku, navržená vodní plocha dále řeší „střet plánovaného rozvoje a zástavby, problematické odtokové poměry, nedostatek vodních ploch v území“. Grafické vyjádření nemá.

Doplnění jevů do UAP (N3 Výkres jevů navržených na doplnění ÚAP) považuje autor řešerše za koncepční krok, z důvodu rozšíření UPP o nosné prvky ZI. Jedná se zejména o plochy, které jsou zařazeny do jevu č. 119 a to konkrétně: Návrh přechodové zeleně rozvojových ploch – při významném průniku sídla do krajiny a pro nové rozhraní sídla s krajinou, ekologicky stabilní linie, rezerva řešení bariérových míst, ekologicky stabilní plochy, nová plocha rekreace přírodního charakteru.

Regulační aspekt vymezování ZI v USK

Ekologicky stabilní plochy doporučuje USK vymezit v územním plánu jako TTP, pás dřevin nebo jinou plochu s přírodě blízkým využitím (str. 89, kapitola 5.1). Tyto plochy jsou použity pro opatření k ochraně ZCHÚ, obecně k zvyšování biodiverzity, k úpravě odtokových poměrů v území, zamezení ztráty opylovačů.

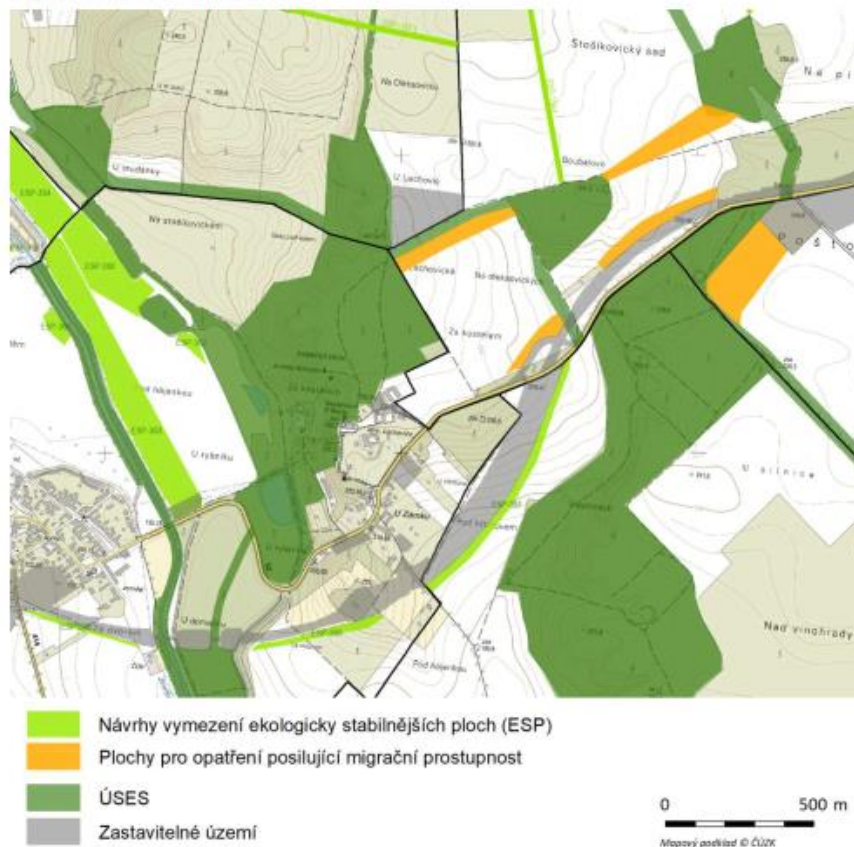
U ploch revitalizace vodních toků ÚSK důrazně doporučuje vymezit základní ochranné pásy podél malých vodních toků v polích (min 8 m z každé strany).

ÚSK nedoporučuje schvalování zemědělských staveb a objektů mimo intravilán o celkové výměře větší než 1ha, a to z důvodu fragmentace a migrační prostupnosti krajiny (str. 90, kap 5.1.)

USK doporučuje do procesu vymezování zastavitelných ploch potřebu zařadit i kontrolu vrstvy biotopů a NDOP – národní databáze ochrany přírody (Ibid.)

Kapitola 5.4 Doporučení opatření k ochraně a **zvýšení biodiverzity a k předcházení fragmentace** krajiny navrhuje v ÚP posilnit ochranu stávajících hodnotných lokality bez ochrany, tedy plochy mimo Natura 2000 a ÚSES. Pro tyto účely navrhuje ochranu stávajících přírodních biotopů, které vymezuje ve vrstvě kvalitní biotopy. Dále pro ekologicky stabilní plochy a linie (ESP) je určeno procento výměry v ekologicky nestabilní a mírně nestabilní krajině. Toto procento je uvedeno u karet obcí.

Obrázek 5.5: Ukázka návrhu opatření, která by zmírnila současný nepříznivý stav v migračně významném území u Lechovic.

Pozn. opatření pro zlepšení migrační prostupnosti jsou znázorněna oranžově.

Bilance ZI

Uzemní studie krajiny neobsahuje bilance změn v textové ani grafické části.

ZI jako součást veřejně prospěšných opatření

Opatření na **zlepšení vodního režimu** jsou doporučována k vymezení v ÚP jako veřejně prospěšné stavby v části 8 Karty obcí. N2 Výkres vymezení navržených změn ve využívání ploch vymezuje v tématech vodní režim (plochy protipovodňové opatření podél toku (VPPOT), nebo protipovodňové opatření v ploše povodí (VPPOT), nebo navržená vodní plocha (VRET).

Účelové komunikace (Kapitola 4.2. str. 61) v tématu rozvoj rekreace a cestovního ruchu USK navrhuje vymezit jako veřejně prospěšná opatření v ÚP. Je to jediná zmínka v dokumentaci, kdy VPO jsou zmiňována.

N2 Výkres vymezení navržených změn ve využívání ploch v tématu Protierozní opatření (plochy stabilizace údolnice zatravněním (SUt), plošné zatravnění (TP), nebo umístění biotechnického prvku na bloku (BT), a v tématu Zemědělství (vybrané díly půdních bloků k řešení) sice jako součást VPO v ÚP neuvádí, charakter ploch (rozsah) by vymezení ve VPO odpovídal.

ZI a její vymezování v zastavěném území

ÚSK nedeklaruje rozdílný přístup v zastavěném a nezastavěném území. Hranice zastavěného území není ve výkresech graficky vyjádřena. Zároveň však nevymezuje plochy sídelní zeleně v grafické a textové části, ani nspecifikuje postup, jakým by se s nimi mělo pracovat v ÚPD.

ÚSK pracuje s **Návrhy přechodové zeleně** rozvojových ploch a to při významném průniku sídla do krajiny a pro **nové rozhraní sídla s krajinou**. Tyto jevy jsou vyjádřeny pouze graficky ve výkresu N.3 a nejsou dokumentovány v textové části. Dle grafické části a podle karty obcí autor rešerše usuzuje, že se jedná většinou o návrhy izolační zeleně kolem stávajících výrobních areálů a navrhovaných zastavitelných ploch (příklad: Karty obcí, Dyjákovice, Hrádek, strana 92, N3 list E).

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Nosným nástrojem USK jsou tzv. „Ekologicky stabilní plochy a linie“ (ESP), které doplňují legislativně vymezené plochy ÚSES a Natura. Nejedná se o plochy se stávající legislativní ochranou a ani se k legislativní ochraně nenavrhují. USK navrhuje jejich ochranu pomocí regulativů územního plánu. USK poskytuje také návodné řešení, jak prostorově uspořádat ESP, ÚSES a migrační koridory, jakým způsobem na sebe mají navazovat.

USK kromě jednoho příkladu (plochy ESP, (str. 89, kapitola 5.1) blíže nspecifikuje, jakým způsobem začlenit prvky ZI do Územního plánu (např. typem plochy s rozdílným způsobem využití) a to ani v obecné rovině ani na kartách obcí.

Autor analýzy: Tomáš Dohnal (LÖW & spol. s.r.o.)

29. 04. 2020

Základní informace	20. Územní studie krajiny ORP Kladno
Zhotovitel	Ing. arch. Jitka Mejsnarová a kolektiv
Vedoucí týmu	Ing. arch. Jitka Mejsnarová
Zpracovatelský tým	Ing. arch. Martin Tunka CSc., autorizovaný architekt ČKA – autorizace A0 Ing. Daniel Franke Ph. D., specialista na GIS Ing. arch. Martina Tunková, autorizovaná architektka ČKA – autorizace A2 Ing. Vladimír Mackovič, specialista na příměstskou krajinu, autoriz. ČKA A3
Schválení pořizovatelem	16. 5. 2018
Objednatel	Statutární město Kladno

Rozloha území 351 km², 48 obcí (z toho 5 měst), více než 60 sídel celkem 123 000 obyvatel.

Územní studie krajiny ORP Kladno je zpracována dle „ZADÁNÍ ÚZEMNÍ STUDIE KRAJINY pro správní obvod obce s rozšířenou působností“, společný metodický pokyn MMR a MŽP, ISBN: 978-80-7538-064-7, Praha, únor 2016, verze 23. 2. 2016;

Z dokumentace byly vybrány části ve vztahu k ZELENÉ INFRASTRUKTUŘE, což je velmi obtížné, neboť krajinou se tyto prvky, i když takto nepojmenované, prolínají víceméně téměř ve všech kapitolách. V tomto materiálu se zpracovatel soustředil na citace a komentáře.

Kapitola A.4 Doporučení pro uživatele ÚSK (str. 6) je již zmíněn koeficient ekologické stability - KES (odkaz na „karty obcí“), jako ukazatel hodnoty krajinného prostředí.

Kapitola B.1 KONCEPCE CÍLOVÉ KVALITY KRAJIN KLADENSKA

str. 9 „Konceptce cílové kvality krajin Kladenska spočívá“ str. 9:

bod a) ...“Cílovou kvalitou je zlepšení ekologické stability a omezení eroze zakládáním doprovodné zeleně podél hranic půdních bloků a podél cest.“

bod c) „Krajině Kladenska dominuje město Kladno s mimořádně kvalitním zázemím rekreačních lesů, které pronikají 4 celky do zástavby města – Podprůhon, Sitenské údolí, Zabítý a Roviny u Hřebče (návrh ÚPD), které jsou v záměru ÚPD. Enklávy této zbylé sídelní zeleně je třeba max. chránit před jakoukoliv zástavbou (KO ZL).“

„B.2 ZPŘESNĚNÍ KRAJIN VYMEZENÝCH V ZÚR SK A JEJICH CÍLOVÝCH KVALIT“ str. 10-12

- významná úprava vymezení

- zmenšování „krajin přírodních“ str. 12: „KOMENTÁŘ K NÁVRHU KRAJINY PŘÍRODNÍ (P) ZÚR SK: Okraj rozsáhlé krajiny P 04 je mnohem pestřejší potenciálem krajiny vyložené venkovského charakteru. Následují konkrétní doporučení změn v ZÚR SK, které zmenšují rozlohu „krajin přírodních“ (s prioritami odpovídajícími mimo jiné i ZI).

„C. ČLENĚNÍ ÚZEMÍ NA KRAJINNÉ OKRSKY“ str. 12-16

- hlediska: „Pro vymezení krajinných okrsků byly rozhodující skutečnosti zjištěné v etapě Doplňujících průzkumů a rozboru ÚSK. Odlišnosti v krajině Kladenska jsou dány utvářením zemského povrchu, údolními drobných vodních toků s údolními nivami. Zřetelné jsou problémy vodního režimu v území, zejména nedostatečná schopnost retence vody v krajině, s tím souvisí nalezení vhodného řešení tohoto problému.

Hlediskem pro vymezení krajinných okrsků je rovněž ekologická stabilita území, její problémy a možnosti jejího zlepšování.“

- „schéma KOEFICIENT EKOLOGICKÉ STABILITY ZA KRAJINNÉ OKRSKY A OBCE“

- z toho bod b): „ochrana, kultivace a rozvoj vlastnosti území, jejichž znehodnocení nese vysoké riziko negativních vlivů na krajinu s převážně dlouhodobými účinky a s jejich dlouhodobou a náročnou nápravou.

Jedná se především o vodní režim, schopnost retence vod, odolnost proti důsledkům extrémních projevů klimatu. O těchto vlastnostech území průkazně vypovídá koeficient ekologické stability (dále též „KES“), který je v územním plánování významným pomocným prvkem při prověřování a navrhování ÚP. Z tohoto důvodu jsou navrhována opatření ke zvýšení ekologické stability krajinných okrsků.“

- pro zelenou infrastrukturu v nadmístním měřítku důležité „krajinné okrsky“:

iii. krajinné okrsky ochrany přírodních hodnot **KO-P**

iv. krajinné okrsky vyvážených hodnot **KO-H**

vi. krajinné okrsky sídelní zeleně **KO-ZL**

- shrnutí: „Splnění výše uvedených hledisek pro vymezení krajinných okrsků si vyžádalo vymezení celkem 139 krajinných okrsků, nejvíce (33) bylo vymezeno KO P – ochrany přírodních hodnot, 28 KO H – vyvážených hodnot a 21 KO R – rozvoje sídel“

„C.3 OBSAH KARET KRAJINNÝCH OKRSKŮ“ str. 16-17

- z toho obecně pro zelenou infrastrukturu je důležité: **RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ**
RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ
RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO PODROBNĚJŠÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Příklad rozbor karty krajinného okrsku KO P1 (z přílohy č. 3)

- v charakteristice uvedeny i součásti ZI (ÚSES, VKP, krajinné prvky) a cennost z hlediska KES

- v „cílové kvalitě KO“ uvedeny mezi cíli i zvyšování KES doplňování „ekologicky významných prvků“, výsadby krajinné (doprovodné) zeleně

- vzhledem k ÚP obcí uvádí mezi požadavky vymežovat plochy přírodní (ÚSES, doprovodná zeleň) a zahrnující stávající „ekologicky významné prvky“

- u změn v krajině uvedena potřeba zvyšování KES stabilizujícími plochami (stávající a návrhové), revitalizace menších vodotečí, vymezení a ochrana nivy

- v rámcových doporučení pro opatření obsahují ochranu stávajících a návrh nových stabilizujících krajinných prvků, dále vymezení pozemků pro doprovodnou zeleň, vymezení nivy jako VKP ze zákona a provést evidenci ekologicky významných prvků

- v rámcových doporučení pro podrobnější řešení problémů rozvíjí výše zmíněné

„C.5 NÁVRH ŘEŠENÍ POTŘEB ČLOVĚKA V KRAJINĚ“ str. 18-25

- v komentáři k hlavnímu výkresu (1.2) a výkresu navržených změn ve využívání území (2.) se opakovaně objevuje problematika retence krajiny a ochrana niv, okrajově i výsadba zeleně

C.5.1 Opatření pro optimalizaci hospodaření v krajině

- u zemědělské hospodaření je uvedeno „*Podmínku či limit zemědělského hospodaření představuje zajištění obecné ochrany přírody a krajiny a zajištění podmínek pro zastoupené mimoprodukční funkce nutné v okrsku chránit nebo obnovit; rozvoj zemědělského hospodaření je možný, pokud bude v souladu s dalšími způsoby využití krajiny daného okrsku. Jsou stanoveny podmínky pro zvýšení ekologické stability zejména na zemědělských plochách. Touto formou je nejvhodnější využití úprav pro zvýšení ekologické stability po obvodu bloků polí např. zatravnovacími pásy, průlehy, zakládáním stromořadí a obnovou ploch příležitostných vodotečí zaniklých v meliorovaných plochách. V neintenzivních formách hospodaření na orné půdě (částečně KO ZS, KO H, KO R) je stanovena podmínka dožití meliorací, obnova příležitostných vodotečí, jejich revitalizace a renaturalizace. V krajinných okrscích ochrany přírodních hodnot KO P je doporučena podpora drobné formy hospodaření, které není na orné půdě, a maximálně tedy podporují zvýšení ekologické stability.*“

- u lesního hospodaření je uvedeno pouze „*ÚSK vymezuje krajinné okrsky lesní KO L, které mají zásadní význam z hlediska ekologické stability Kladenska. Zajištění udržitelné ekologické stability lesních porostů je předmětem lesních hospodářských plánů.*“

- vodnímu hospodaření se text věnuje nejpodrobněji s tím, že „*zásadním problémem Kladenska je nutnost zvýšení retenční schopnosti krajiny, revitalizace a renaturalizace vodotečí obecně.*“

Pro zvyšování retenční schopnosti krajiny jsou navrhovány opatření, která jsou v ÚSK i konkretizována či upřesněna:

- ochrana ekologicky stabilních ploch a zvětšování jejich rozlohy a podílu v území.
- obnova přirozeného nebo přírodě blízkého stavu vodotečí
- zlepšovat schopnost retence vody v zástavbě
- využití možností území akumulovat vodu
- zpřesňování zpracování ÚSES v územních plánech

C.6 NÁVRH ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ, SNIŽOVÁNÍ OHROŽENÍ A PŘEDCHÁZENÍ RIZIKŮM V KRAJINĚ str. 26-32

✚ vypořádání kapitoly je řešeno formou komentářů k požadovaným bodům ze zadání, v nichž se poměrně často objevují odkazy na zvyšování retence krajiny, ochrany niv, ochrana a revitalizace či renaturalizace vodotečí, vymezování skladebných částí ÚSES jako „přírodní plochy“, nutné zvyšování KES apod.

✚ na konkrétní návrhy řešení je odkazováno na karty krajinných okrsků (příl. č. 3) a karty obcí (příl. č. 4)

✚ mezi podklady k řešení problémů jsou mj. uvedeny:

- ✓ zjištění o území z průzkumů k ÚSK - „*ohrožení vodního režimu v krajině, malá retenční schopnost*“ a „*obnova a výsadba doprovodné zeleně*“
- ✓ zjištěná orientační, ekologická stabilita území – KES, z níž vyplývá „*že 59% území Kladenska je v 1. – 3. kategoriích ekologicky labilních*“; dále odkazuje na karty KO, kde jsou „*Rámcová doporučení a Rámcová opatření ke zvýšení ekologické stability*“ a uvádí specifika pro typy využívání (ZPF, les, rybníky apod.)

✚ dále uvádí „*opatření ke zvyšování ekologické stability krajiny*“, hlavně pro území s KES ≤ 1 To znamená: vymezení ploch změn v krajině, stanovení podmínek pro využití ploch, vymezení veřejně prospěšných opatření, zvyšování počtu a rozlohy krajinných prvků v území

Příloha č. 4 KARTY OBCÍ

- + obsahují jen výčet tří kategorií vyplývajících z ÚSK pro danou obec:
 - ✓ *Krajinné okrsky na území obce (karty krajinných okrsků pak obsahují navržená opatření)*
 - ✓ *Kartogram KES*
 - ✓ *Střety ÚSES ZÚR SK se zastavěným územím*
- + karty krajinných okrsků obsahují navrhovaná opatření

D ZÁVĚR

- v části D.1 SOUHRNNÉ DOPORUČENÍ PRO ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE je uveden přehled doporučení, jak lze na jednotlivých úrovních ÚPD stanovovat podmínky pro zlepšení vodního režimu a ekologické stability krajiny (zejm. pro ÚP)
- doporučení na doplnění jevů do ÚAP obsahuje i jejich tabelární přehled – řada z nich souvisí se zelenomodrou infrastrukturou

G VYSVĚTLIVKY

- obsahuje PŘEHLED VYBRANÝCH SPRÁVNÍCH/ÚZEMNÍCH ROZHODNUTÍ, VYDÁVANÝCH V NEZASTAVĚNÉM ÚZEMÍ a dělení na STABILNÍ A NESTABILNÍ PLOCHY V ÚZEMÍ pro VÝPOČET KES

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

Územní studie krajiny ORP Kladno, i když nepracuje s termínem ZELENÁ INFRASTRUKTURA, dává velmi dobrý návod na vyřešení problémů v krajině ohledně zvyšování ekologické stability, zlepšování vodního režimu v rámci ÚPD. Prvky zelenomodré infrastruktury lze nalézt v jednotlivých okrscích a včetně návrhu na řešení v krajině.

Relativně malá rozloha vymezovaných krajinných okrsků se sice jeví z hlediska vnímání krajiny a její rázovitosti jako problematická (metodika ÚSK zřejmě počítala s řádově větší velikostí), nicméně z pohledu urbanistického je toto členění účelné a dostatečně podrobné pro možnost usměrnění využití určitého území. Nemalá část doporučení více či méně souvisí s problematikou ZI a je na jejich základě možné prvky ZI podrobněji koncepčně rozpracovávat či přímo navrhovat konkrétní záměry. Mnohá doporučení se v jednotlivých kartách krajinných okrsků samozřejmě často opakují, což ale nemálo souvisí se skutečností, že obdobné, stěžejní problémy ve využívání krajiny v našich podmínkách jsou v podstatě na většině území velmi obdobné. Obecná opatření a návrhy na řešení lze v souhrnu považovat za vhodná a v souladu s koncepcí zelené, příp. modré infrastruktury, konkrétnější doporučení nebylo možné v rámci řešerše posoudit. V dělení na jednotlivé typy krajinných okrsků (od přírodních přes venkovské až po rozvojové) lze vysledovat projev zjednodušujícího urbanistického přístupu ke krajině – plošné určení hlavního využití území. V určitých typech krajinných okrsků lze prvky ZELENÉ INFRASTRUKTURY chápat jako jednu z priorit. Ale nejsou zcela opomíjeny ani v čistě „rozvojových“ okrscích. To je významné pro kontinuitu vývoje krajiny, potažmo i celé koncepce zelené a modré infrastruktury.

Autor analýzy: Jakub Houška (VÚKOZ Průhonice)

29. 04. 2020

21. Územní studie krajiny Votice

Pořizovatel:	Městský úřad Votice
Zpracovatel:	Ing. arch. Milan Salaba
Koordinace:	Ing. Vladimír Mackovič Ing. arch. Milan Salaba
Prostorové členění a ráz krajiny:	Mgr. Lukáš Klouda
Vodní režim území:	ing. Štěpán Vizina
Ochrana přírody a krajiny, ÚSES, migrační propustnost pro vyšší savce:	Ing. Milena Morávková
Les:	Ing. Květoslava Zelenková
Zemědělský půdní fond:	Ing. Vladimír Mackovič Ing. Stanislav Mach
Rekreační potenciál krajiny:	ing. Terezie Černochová
Vyhodnocení ÚPD obcí z hlediska jejich řešení krajiny:	Ing. Františka Nováčková
Vyhodnocení ÚPD obcí z hlediska řešení rozvoje osídlení a veřejné infrastruktury:	Ing. arch. Milan Salaba Mgr. Petr Koloušek Ing. arch. Helena Stejskalová
Schválení pořizovatelem:	22. 2. 2019

Charakteristika oblasti

OPR Votice je situována do Středočeského kraje, při jeho jižní hranici s krajem Jihočeským. Zaujímá celkem 55 obcí, z nichž 1 je se statutem města a 2 se statutem městyse. Z celkové výměry 28.885 ha je z hlediska využití půdy je necelých 70% zemědělský půdní fond, ca 22% pozemky určené k plnění funkcí lesa z 1,3% je území zastavěno. Celkový počet obyvatel 12.456 (k 31.12.2017), hustota zalidnění 43,1 osoby na km². Ohledně přírodních podmínek leží oblast na prevariských metamorfitech a plutonitech; převažující půdní typ kambizem eubazická, spolu s klimatickým regionem mírně teplým, vlhkým (MT4), dávají průměrné produkční podmínky z hlediska zemědělského a relativně dobré z hlediska lesnického. Z lesních dřevin převažuje smrk, dále je zastoupena borovice, z listnatých dřevin pak buk, dub a ostatní listnáče. Tato druhová struktura reflektuje málo přirozenou skladbu dřevin. Území OPR zahrnuje několik regionálních biocenter (ve studii označovány jako „nadmístní“). Na východě řešeného území zasahuje CHKO Blaník, v rámci území jsou lokalizovány z maloplošných zvláště chráněných území 6x PP, 1x PR a 1x OP (Minartice).

Územní studie

Územní studie krajiny ORP Votice (dále „Studie“) vznikla za účelem integrovaného řešení krajiny v rámci OPR na prostorové úrovni, který jinak neumožňuje ZÚR kraje a zároveň geograficky přesahuje Územní plány obcí. Jako základní východisko si klade udržitelný rozvoj území z hlediska ŽP, který klade důraz vodní režim krajiny, zachování ekologické stability a biodiverzity v krajině, reflektuje důležitý kulturní a kulturně přírodní

aspekt krajiny (krajinný ráz) stejně jako rekreační potenciál rozvoj osídlení. Produkční funkci vnímá v kontextu přírodních podmínek daném převažující zemědělskou (a lesní) krajinou. Studie stanoví cílové vize krajiny, respektující a vycházející ze současného stavu.

Je tvořena textovou částí, která sestává z kapitoly Vize a koncepce krajiny (část A, 55 str.), z kapitoly Odůvodnění doporučených opatření v krajině (část B1, 33 str.), kapitoly Karty obcí a kapitoly Rekreace. Obsáhlá Grafická část zahrnuje 8 výkresů, z nichž výkres 2 je dále členěn na Hlavní výkres, Tematickou přílohu půda a Tematickou přílohu příroda. Zvláštní částí je Grafická část – přílohová, která rozvádí limity a problematické body jednotlivých témat (půda, ÚSES, migrace). Integrovaným výstupy pak jsou: *Cílová kvalita krajiny ORP Votic z hlediska ekologické stability krajiny* a *Cílová kvalita krajiny ORP Votice z hlediska struktury osídlení*.

Území ORP Votice je ve studii strukturováno na krajinné prostory a krajinné okrsky. Krajinné prostory jsou definovány přírodními podmínkami, především geomorfologií jejíž výsledkem je vizuální spojitost prostoru. Jde tedy především o krajinný ráz. Naproti tomu krajinné okrsky (v prostoru hierarchicky nižší jednotky) jsou také dané přírodními podmínkami, ale především způsobem využití, který z nich vychází.

Deklarativní cíle obsažené v ÚSK k ŽP a zelené infrastruktuře

ÚSK k ORP Votice obsahuje ve vztahu k ZI a ŽP řadu deklarativních cílů, obecně tyto aspekty velmi akcentuje, v praktické části pak např. i v krajinných okrscích, které představují principiálně *sekundární krajinou strukturu*, jak je popsána v kap. 3.5., bod 4) Teze krajinných systémů (část A, str. 10).

Prakticky všech 11 tezí, které se navzájem integrálně prolínají (část. A, kap. 3) zahrnují deklarace vztahující se k ZI a ŽP. Některé z nich lze považovat za zastřešující – *Teze správy krajiny*, *Teze cílové kvality krajiny* (zde vazba na Evropskou úmluvu o krajině), *Teze udržitelného rozvoje území*, další za prostředky a způsoby jejich dosažení (*Teze evolučního rozvoje struktury osídlení*, *Teze optimalizace vodního režimu*, *Teze vytváření ÚSES*).

Krajinný prostor a jeho vztah k ZI

Na úrovni Krajinných prostorů (s různými krajinnými rázy) je vazba na ZELENOU INFRASTRUKTURU a další aspekty ŽP jasná (dřevinná vegetace ovlivňuje kvalitu krajinného rázu). Důležitým úkolem je vymezit základní kvality prostoru, které mají být poté reflektovány v jednotlivých ÚP. Územní studie krajiny však neobsahuje přímé regulativy a tím ani žádné podmínky, zapracovatelné do územně plánovacích dokumentací.

Krajinné okrsky a jejich vztah k ZI

Naproti tomu krajinné okrsky mají výraznou vazbu na řešení krajiny v územních plánech. Z oficiální definice dle metodického pokynu MMR byl ve ÚSK zvoleno jako určující kritérium způsob využití (další kritérii jsou princip homogenity a princip odlišnosti). *Představují pomyslné mantinely pro aplikaci ploch s rozdílným způsobem v návrhu koncepce uspořádání krajiny* (část A, kap. 7.16, str. 46). Jedná se však stále o doporučení (hlavní aplikace, přípustné využití a nedoporučené návrhy v ÚP – uvedeny v části A, kap. 7.16, str. 46). Jelikož 90% území ORP tvoří ZPF a PUPFL, studie vymezuje 7 typů krajinných okrsků (z celkových), ve kterých může být les a zemědělská půda zastoupena.

Shrnutí hlavních přehledových (a z principu neúplných) charakteristik jednotlivých krajinných okrsků (KO) uvádíme níže v Tabulka 1.

Tabulka 1: Hlavní (přehledové) charakteristiky jednotlivých typů krajinných okrsků z hlediska vazby na zelenou infrastrukturu a ŽP

Typ krajinného okrsku	Rozloha (%)	Hlavní principy ve vztahu k ZI	Pozn.
KO přírodní (P)	13,4	Zpravidla lokalita zvláště chráněného území, nebo biocentrum ÚSES. Zajistit existenci přírodních a přírodě blízkých ekosystémů. Okrsek - parametricky: 40 a více ha; vzájemná vzdálenost 2km.	Lesy mohou přitom plnit i produkční funkce. Nezahrnují se sídla.
KO lesní (L)	7,2	příznivě ovlivňují ekologickou stabilitu území (včetně klimatu). Doplňují příznivé působení KO_P	Nezahrnují se sídla. Hosp. využívání. Deklarovaná potřeby změny druhové skladby lesů. ²
KO zemědělský (Z)	32,7	Vysoké % zornění (nad 60%) Ekologicky labilnější segmenty území. Nebytné posilování jejich ekologické stability na lokální úrovni.	Převážná část území ZPF ORP je erozně ohrožena ³ Potřeba zakládání interaktivních prvků, struktury ÚSES, plnění podmínek DZES, příp. podpora principů EZ.
KO vodohospodářský (V)	4,2	Liniový charakter, nadmístní význam. Potřeba koordinace mezi obcemi. Význam pro vodní režim ale i pro další mimoprodukční funkce krajiny (ek. stabilita , biodiverzita, aj.)	Přednostně řešit protipovodňová opatření i v navazujících okrscích.
KO rekreační (R)	6,2	Významná hodnota historického dědictví má být koordinovaně využita např. pro agroturistiku. Potenciál „komponovaných“ krajin. V případě, že potenciál nemůže být naplněn, lze vylíčit KO_R s dílčími funkcemi přírodními, sídelními, zemědělskými atd.	Zároveň nutnost dbát zřetel na případná rizika – vhodnost studií proveditelnosti - aktivit, které by mohly v důsledku tento potenciál zničit („koňská“ turistika).
KO městský (M)	0,6	Nejvíce pozměněná část území. Zastoupeny i enklávy přírodě blízkých společenstev. Záměrně a účelově rozmístěny plochy vegetace (parky, ochranná zeleň, parkově upravené plochy)	Přírodě blízké enklávy ovlivňují návaznost na okolní krajinu.
KO smíšený (S)	35,7	Polyfunkční území - nelze určit jednu hlavní funkci. Tyto hlavní funkce vyjádřené indexu KO, v ÚP obcí budou upřesněny pomocí ploch s rozdílným způsobem využití.	Přispívají ve vhodném prostorovém kontextu k diverzitě krajiny a ekologické stabilitě. Součástí jsou i sídla.
	☐ 100		

² Vedle změny druhové skladby je nutná i implementace principů hospodaření s vhodnou prostorovou a věkovou strukturou těchto lesů.

³ Dle maximálních přípustných hodnot koeficientu ochranného vlivu vegetace a protierozních opatření dle VÚMOP (hodnoty 0,005-0,4).

ZI na úrovni obcí (karty obcí)

Ve vazbě na doporučení pro typy krajinných okrsků jsou rozpracovány „Karty obcí“, které zahrnují komentáře a doporučení pro přístupy k řešení problémů. Tematické oblasti Karet souvisejících se ZI jsou především: Voda v krajině, Příroda, Půda, Les, Horninové prostředí (zde obecněji s ŽP), Krajinný ráz, Rekreace, příp. Osídlení. **Tato doporučení svoji konkrétností mají zásadní význam jako podklad pro územní plány.**

Příklady takových doporučení s vazbou na ZELENOU INFRASTRUKTURU z územní studie krajiny uvádí následující přehled:

1. *Relativně vysoký počet a rozmístění historického dědictví v řešeném území lze také chápat jako společný potenciál ORP Votice, pokud bude koordinovaně využíván.*
2. *Zázemí zámků mělo při jeho hospodářském využití i význam pro tehdejší formy rekreace v krajině (jízda na koni, hony, kočárové vyjíždky apod.). V důsledku toho bývala krajina záměrně kompozičně upravována a vybavována.*
3. *Vymezené okrsky zahrnují území se zvýšenými historickými i krajinářskými hodnotami (přírodními, kulturními apod.). Lze je využít pro záměrné utváření komponovaných segmentů krajin. Krajinářskou architekturou navrhnout komponovanou úpravu krajiny, která nabídne možnost relaxace obyvatel 21. století v přírodním prostředí.*
4. *Krajinné okrsky rekreace ve svém souhrnu vyjadřují zvýšený specifický potenciál ORP Votice. Je žádoucí ověřit potenciál koordinovaného využití historického dědictví, komponovaných krajin a „koňské“ turistiky ve studii proveditelnosti.*
5. *Význam vymezení KO R spočívá především v ochraně segmentů krajiny před využitím, které by tento potenciál znehodnotilo či neumožnilo jej využít.*
6. *„Studie“ doporučuje pořídit pro okrsky krajinářskou studii. Navržené řešení zohlední jednak podmínky a potenciály daného okrsku a jednak zohlední nadmístní souvislosti. Takto pořízená krajinářská studie bude využita pro koordinaci zainteresovaných aktérů při naplňování dohodnutého záměru, případně podkladem pro řešení komplexních pozemkových úprav v dotčených katastrálních územích.*
7. *V případě, že nebude potenciál okrsku pro komponovanou úpravu krajinu využít, lze na okrsek rekreační pohlízet stejně jako na smíšený krajinný okrsek s dílčími funkcemi přírodní, sídelní, rekreační a zemědělský.*

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

ÚSK řeší území ORP Votice v komplexnosti všech aspektů a to v prostorovém měřítku, které nelze zohlednit v ZÚR (zde se spíše blíží měřítku ÚP) a zároveň na rozloze přesahující území řešené Územními plány jednotlivých obcí. Základním východiskem Studie je trvale udržitelný rozvoj, který je rozpracován do 11 cílových tezí a dále principiálních „návrhů řešení“ (kap. 4 a 5 části A). Metodicky velmi vhodně zpracovává řešené území, přičemž základním strukturním prvkem je zde „krajinný prvek“, definován především funkčním využitím. Jednotlivé typy KO jsou vhodně rozmístovány v řešeném území tak, že tvoří funkčně organický celek, který je vlastně zelenou infrastrukturou svého druhu na vyšší prostorové úrovni (ve smyslu Dige et al. 2014⁴). Na diskuzi je nakolik se do výsledné sítě KO promítl cílový stav návrhu a nakolik reflektuje (přejímá) současný stav přírodních podmínek a dosavadního využití krajiny (to bude patrně vždy). Ve výsledku však působí velmi komplexně a bez zásadních nedostatků z hlediska ohrožení ekologické stability, spíše

⁴ DIGE, G., et al. Spatial analysis of green infrastructure in Europe. *Publications Office: Luxembourg*, 2014.

naopak. Některá doporučení mají charakter kvantitativních regulativů (doporučená minimální výměra KO_P a jejich vzájemná vzdálenost 2m).

Její význam je také v konkretizaci doporučení pro jednotlivé obce (Karty obcí), které jsou velmi podrobně rozpracovávány. Ve vztahu k ÚSK je tak velmi solidním odborným podkladem pro tvorbu územních plánů jednotlivých obcí, ale i pro další účely státní správy.

Územní studie krajiny ve své části A týkající se principů a tezí, je velmi inspirativní a mohla by být (i přes jistou malou nepřehlednost) metodickým vzorem pro další ÚSK, které řeší koordinaci aktivit mezi obcemi (podklad pro územní rozhodování směřované nejen do nezastavěného území – zde především, ale i do městské zástavby).

Z hlediska územního plánování je ÚSK velmi cenným a nezbytným nástrojem nejen z hlediska ZELENÉ INFRASTRUKTURY, i když neobsahuje závazné parametry. V odůvodněných případech se však poznatky, závěry a návrhy územní studie krajiny mohou stát předmětem změny územního plánu. Příkladem takového postupu jsou doporučení územní studie v předcházející kapitole řešerše. Je však nutné, aby doporučení byla formulována konkrétněji a adresněji.

T A
Č R

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR
v rámci programu BETA2

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

● **Mendelova**
● **univerzita**
● **v Brně**
●